

verus duo. De dispositione psalmi XLIV. 1062
 CAP. CCCXL. — De magis Pharaonis, et cur quaedam
 miracula fecerunt, sicut Moyses famulus Dei. Ex libro
 Questionum LXXXIV. 1064
 CAP. CCCXLI. — Adversus mathematicos. Ex eodem
 libro. 1067
 CAP. CCCXLII. — De Verbo, et de eo quod scriptum
 est: *Sine ipso factum est nihil*, et de duabus præpositio-
 nibus *de et ex*. Ex libro de Natura boni. 1068
 CAP. CCCXLIII. — De corpore Domini post resurre-
 ctionem. Ex epistola ad Consentium, de eadem re consu-
 lentem. 1069
 CAP. CCCXLIV. — De corpore animali et corpore spi-
 rituali. Ad eundem Consentium. 1071
 CAP. CCCXLV. — Utrum singillatim a Deo creatore cor-
 porum lineamenta formentur, et de animæ quæstione.
 Ex eadem epistola, vel ex duabus epistolis ad Optatum. 1072
 CAP. CCCXLVI. — Quod baptizati non a morte com-
 muni, sed a supplicio liberentur æterno, a quo etiam pri-
 mus homines dicit per Domini sanguinem liberatos; et

cur David peccato remisso, quæ Deus per prophetam
 fuerat minatus impleverit; et de mysterio numeri vicin-
 ali [vicennialis], vel de superscripta anmæ quæstione. Ex
 libro II de Baptismo parvulorum, prope finem. 1077
 CAP. CCCXLVII. — Quæ sint peccata volentium. Ex li-
 bro Questionum libri Numerorum. 1078
 CAP. CCCXLVIII. — De eo quod scriptum est: *Nou
 morientur patres pro filiis*, et de eo quod ait: *Reddam
 peccata patrum in filios*. Ex libro Questionum Deutero-
 nomii. 1080
 CAP. CCCXLIX. — Quod exemplo Domini temporalis
 contemnenda sit salus, et qui [quæ] filiis Job resurrectio
 commendatur, vel de sustentia ejusdem Job, ac fide
 Domini; velumque templi non fuisse parietem, ut quidam
 volunt. Ex libro de Gratia Novi Testamenti. *Ibid.*
 CAP. CCCL. — Quid adamaudum sit. Ex libro Quæstio-
 num LXXIV. 1082
 CAP. CCCLI. — De nutrienda charitate. Ex eodem li-
 bro. 1083
 CAP. CCCLII. — Sermo de laude charitatis. 1085

ERRATUM.

Typothetarum errore sequens opusculum indicibus, quos præcedere debuisset, subjectum
 est; de quo etiam lectorem monitum volumus, numeros 5 et 6, qui inter Eugypptii Epistolam
 ipsamque S. Severini panegyrim intercedebant, consulto fuisse præcisos, ut pote Paschasii
 epistolam, inter opera illius diaconi jampridem editam, complectentes.

VITA SANCTI SEVERINI NORICORUM APOSTOLI, AUCTORE EUGYPTIO.

EPISTOLA EUGYPTII AD PASCHASIIUM DIA- CONUM.

1. Domino sancto ac merito venerabili Paschasio,
 Eugypptius in Domino salutem.

Ante hoc ferme biennium, consulatu scilicet¹ Im-
 portuni, epistola ejusdam laici nobilis ad quemdam
 directa presbyterum nobis oblata est ad legendum,
 continens vitam² Basilici monachi, qui quondam in
 monasterio montis, cui vocabulum est Titus, super³
 Ariminum commoratus, post in Lucaniæ regione de-
 functus est, vir et multis et mihi notissimus. Quam
 epistolam, cum a quibusdam describi cognoscerem,
 cœpi mecum ipse tractare, nec non et viris religio-
 sis edicere, tanta per B. Severinum divinis effectibus
 celebrata, non oportere celare miracula.

2. Quæ cum auctor epistolæ præfatæ rescisset,
 animo promptiore mandavit, ut aliqua sibi per me
 ejusdem sancti Severini mitterentur indicia, quibus
 instructus libellum vitæ ejus scriberet, posterorum
 memoriæ profuturum. Hæc ergo protinus oblatione
 compulsus, commemoratorium nonnullis refertum in-

¹ Aliis *Opportunus* vocatur: consul fuit solus
 an. Christi 509, qui erat Anastasii imperatoris 48.

² Belfort. *Bassi*. De monte vero Titane sive Ti-
 tano, ubi nunc vicus *S. Marini* nuncupatus, agemus

dicis ex notissima nobis et quotidiana majorum re-
 latione composui, non sine magno mœrore animi,
 injustum scilicet reputans, ut te supersite laicus a
 nobis hoc opus efficere rogaretur: cui et modus et
 color operis non sine præsumptione quadam possit
 injungi, ne forsitan sæculari tantum litteratura poli-
 tus, tali vitam sermone conscriberet, in quo multo-
 rum plurimum laboraret incitiam; et res mirabiles,
 quæ diu quadam silenti nocte latuerant, quantum ad
 nos attinet, ignaris liberalium litterarum obscura
 dissertitudine non lucerent. Sed non ultra lucernæ
 illius igniculum, te velut sole splendente, perqui-
 ram tantum ne mihi peritiæ tuæ radios nube quadam
 excusationis obducas, imperitiam v' delictet accusando.
 Noli, obsecro, tam duris me verberare sermonibus,
 dum dicis: Quid tibi aquas expectare de silice?
 Jam utique non exspecto de silice plateæ sæcularis,
 sed a te, qui spiritualibus spiritalia comparans, nos de
 firmissima petra illo quo profluit orationis melle re-
 creabis; de quo jam nectareum suavisimæ promissio-
 nis gustum dirigens præcipis, ut commemoratio-
 rium vel indicia vitæ sæpe dicti Severini transmitti-

3 Septemb. ad Vitam *S. Marini*.

² Celebris ad mare Adriaticum urbs, cui a cogno-
 mine fluvio nomen.

rem, quæ donec in tuæ constructionis libellum transire mereantur, nequaquam animum recensentis offendant. Quisquis enim ad construendam domum architectum requirit, necessariam sollicitè materiam præparet: quod si moles ad instar parietum impolitis componatur, artifice tardante, lapidibus nunquam ædificasse dicendus est, ubi nulla magistri structura prorsus intraverit, nulla rite subjiuntur fundamenti munimina: sic ego quoque, pretiosam materiam ingenio vestro, vilissima compositione vix præparans non putari debeo conscripsisse quod cupio, ubi nulla disciplinæ liberalis constructio, nullus grammatici culminis decor existit. Habet plane certum fundamentum solius fidei, quo sanctum virum mirandis constat claruisse virtutibus, quod per manus linguæ tuæ offero collocandum, de tui operis fastigio laudes Christo debitas redditurus.

3. Illa quoque precor virtutum beneficia sanitatumque remedia, quæ vel in itinere, vel hic apud ejusdem beatissimi Patris memoriam divina sunt perfecta virtute, digneris adnectere; quæ quoniam fidei portitor filius vester Deogratias optime novit, verbo commendamus intimanda, sperantes nos bajuli nomen etiam de tui operis perfectione jugiter esse dicturos; ut Dei fidelissimus famulus tantis virtutibus opulentus, sicut ad sanctorum gloriam suis per Christi gratiam meritis evehitur, sic ad humanam memoriam tuis litteris consecratur. Sane patria de qua fuit oriundus fortasse necessario a nobis requiritur, ut inde, sicut moris est, texendæ vitæ sumatur exordium. De qua licet me fatear nullum evidens habere documentum, tamen quid hinc habendum, et a te cognoverim, non tacebo.

4. Cum multi igitur sacerdotes et spirituales viri, nec non et laici nobiles et religiosi vel indigenæ, vel de longinquis ad cum regionibus confluentes, sæpius hæsitarent inter se quærentes, cujus nationis esset vir, quem tantis cernerent fulgere virtutibus, nec ullus penitus ab eo auderet inquirere; tandem¹ Pirmenitus quidam presbyter Italiæ, nobilis et totius auctoritatis vir, qui ad cum confugerat tempore quo patricius² Orestes inique peremptus est, interfectores ejus metuens, eo quod interfecti velut pater fuisse diceretur; post multos itaque familiaritatis adeptæ dies, erupit quasi pro omnibus, et ita sciscitatus est dicens: Domine sancte, de qua provincia Deus his regionibus tale lumen donare dignatus est? Cui vir Dei faceta primum hilaritate respondit: Si

¹ Belf. *Pygmenius*. Brauner. *Primenius*.

² Hic Dux militum a Julio Nepote Imperatore creatus, adversus eum rebellavit, filiumque suum Momyllum, qui et Augustulus, pridie Kalend. Novemb. 475 imperatorem constituit. Odoacer ab Orestis æmulis advocatus in Italiam, eum fratremque ejus Paulum occidit, Augustulum relegavit in Campaniam, an. 476, Basilisco II et Armato Coss.

³ Baronius senior legit.

⁴ Editio Hen. Canisii hic interjicit *Africanum*, quæ vox aberat a Ms. Belfortii et Baronii, nec videtur necessaria. Braunerus *Romanum* suspicatur: favet Baronius. *Africa oriundum* scribit Aventinus, ut diximus.

fugitivum putas, para tibi pretium, quod pro me possis, cum fuero requisitus, offerre. His talia⁵ serio subjiciens mox: Quid prodest, inquit, servo Dei significatio loci, vel generis sui, cum possit id tacendo sanctius vitare jaectantiam, utpote sinistram, qua nesciente, cupio opus bonum Christo donante perficere, quo merear dexteræ socius fieri et supernæ patriæ civis ascribi? Quam si me indignum veraciter desiderare cognoscis, quid te necesse est terrenam cognoscere, quam requiris? Verumtamen scito quia Deus, qui te sacerdotem fieri præstitit, ipse me quoque periclitantibus his hominibus interesse præcepit. Et tali memoratus presbyter responsione conticuit, nec quisquam ante vel postea beatum virum super hac parte percontari præsumpsit. Loquela tamen ipsius⁶ testabatur hominem omnino latinum: quem constat ad quamdam Orientis solitudinem fervore perfectioris vitæ fuisse profectum; atque inde post ad⁷ Norici Ripensis oppida, Pannoniæ superiori vicina, quæ barbarorum crebris premebantur incursibus, divina compulsam revelatione venisse, sicut ipse⁸ causa secretiore, tanquam de alio loqueretur, ferre solitus erat, nonnullas Orientis urbes nominans, et itineris immensi pericula se mirabiliter transisse significans. Hæc igitur sola, quæ retuli, quoties de B. Severini patria sermo ortus est, etiam ipso superstite, semper audivi. Iudicia vera mirabilis vitæ ejus huic epistolæ conjunctæ prælatiæ capitulis commemoratorio recensita, fiant, ut rogavi, libri vestri magisterio clariora. Superest ut ejus orationibus tuas sociare non desinas, et indulgentiam mihi poscere non desistas.

Incipit Vita sancti Severini.

CAPUT PRIMUM.

Sanctus Severinus in Norico varia prædicit; laborantibus subvenit.

7. Tempore quo⁹ Attila rex Hunnorum defunctus est, utraque Pannonia, cæteraque conflua¹⁰ Danubii rebus turbabantur ambiguis, ac primùm inter filios ejus de obtinendo regno magna sunt exorta certamina, qui morbo iniquæ dominationis inflati, materiam sui sceleris acceperunt patris interitum. Tunc itaque sanctissimus Dei famulus Severinus de partibus Orientis adveniens, in vicinis Norici Ripensis et Pannoniorum partibus, quod¹¹ Astur's dicitur,

⁵ Noricum Ripense est, quicquid ab OEno, Rhetiarum et Vindelicæ termino, ad Pannonos usque in Danubii ripa jacet. *Velser. ad cap.*

⁶ Baron., clauso sermone.

⁷ Anno 454.

⁸ *Quorum*, ut Jornandes de Rebus Geticis, cap. 50, scribit, *per licentiam libidinis pene populus sui*. Major natu *Ellac* dicebatur, *Chabas* alius; hic cum *Adarico* fratre prælio memorabili congressus, quo Hunnorum omnino fractæ vires. *Velser. lib. II Ref. Boie.*

⁹ *Snr., Baron., Har., Casturis*. *Lazius, Castuns*, et *Casturis*, id est, ut ait, *Castris Augustis*, audaci conjectura, ut *Velser* u: censet. *Petr. de Nat. et Excessu*

oppido morabatur, vivens juxta evangelicam apostolicamque doctrinam, omni pietate et castitate præditus, in confessione catholice fidei venerabile propositum sanctis operibus adimplebat. Dum ergo talibus exercitiis roboratus palmam supernæ vocationis innocue sequeretur, quadam die ad ecclesiam processit ex more: tunc presbytero, clero et civibus requisiti, cœpit tota mentis humilitate prædicere ut hostium insidias imminentes orationibus ac jejniis et misericordiæ fructibus inhiherent. Sed animi contumaces ac desiderii carnalibus inclinati, prædicentis oracula infidelitatis suæ discrimine probaverunt. Famulus autem Dei reversus ad hospitium quo ab ecclesiæ fuerat custode susceptus, diem et horam imminenti excidii prodens, De contumaci, ait, oppido et citius perituro festinus abscedo. Inde ad proximum quod Commagenis appellabatur oppidum declinavit. Hoc barbarorum intinsecus consistentium, qui cum Romanis fœdus inierant, custodia servabatur arcissima, nullique ingrediendi aut egrediendi facilis licentia præstabatur. A quibus tamen Dei famulus, cum esset ignotus, nec interrogatus est, nec repulsus. Itaque mox ingressus ecclesiam, cunctos de salute propria desperantes, jejunio et orationibus atque elemosynis hortatur armari, proponens antiquæ salutis exempla, quibus divina protectio populum suum contra opinionem omnium mirabiliter liberasset. Cumque salutem omnium in ipso discriminis articulo promittenti credere dubitarent, senex, qui dudum in Asturis tanti hospitis susceptor exstiterat, veni, atque a portarum custodibus sollicita interrogatione discussus, interitum sui oppidi habitu verboque monstravit, adjiciens eadem die qua quidam homo Dei prædixerat barbarorum vastatione fuisse deletum. Quo audito solliciti responderunt: Putasne ipse est qui desperatis rebus Dei nobis subsidia pollicetur? Mox igitur in ecclesia recognito Dei famulo, senex ejus pedibus prostratus aiebat, ipsius se meritis liberatum, ne cum cæteris oppidaneis subiret excidium.

8. His auditis habitatores oppidi memorati incredulitati veniam postulantes, monitis viri Dei sanctis operibus paruerunt, jejniisque dediti in ecclesia per triduum congregati, errata præterita castigabant gemitibus et lamentis. Die autem tertia, cum sacrificii vespertini solemnitatis impleretur, facto subito

Asturis; in Notitia Imperii sub duce Pannoniæ 1 et Norici Ripensis exstat *Austuris*: Ortelius *Astura* vocat. Aventinus lib. II *Annal.*, *Astorum oppidum in confinio Norici Ripensis et Pannoniæ periit*, his scilicet Severini temporibus. Cuspinianus in *Austriæ Descript.*, in *Vita S. Colomanni vult Stokeraw* esse. Guidus Panciroli Comment. in *Notit. Imp.*, c. 83, *Mysiæ oppidum facit. Stephano Asutas dictum*, ut ait. Eam vocem in Stephano non reperimus, sed *Ἀσούρα* et *Ἀσούρον* civitatem Mysiæ Asiaticæ versus Troadem.

¹ Petrus de Nat. *Commagonis*. Vels. *Commagenis*, puta castris, *Commagenis* habet Antoninus in *Itinerario*. Cuspinianus *Kaumberg* dici ait, *Lazius Hokenburg*. Hoc oppidum Ferrarius tunc hostili ob-

A terræ motu, ita sunt barbari intrinsecus habitantes exterriti, ut portas sibi Romanos cogent aperire velociter. Exeuntes igitur cuncti diffugerunt, æstimantes se quam vicinorum hostium obsidione vallatos, auctoque terrore divinitus, et noctis errore confusi, mutuis se gladiis conciderunt. Tali ergo adversariis internecione consumptis, divino plebs servata præsilio, per sanctum virum armis didicit pugnare cœlestibus.

9. Eodem tempore civitatem nomine Faviana sæva fames oppresserat: hujus habitatores unicum sibi remedium affore crediderunt, si ex supra dicto oppido Comagenis hominem Dei religiosis precibus invitarent. Quos ille ad se ventum ire prænoscentes, cum hæsitaret utrum pergeret cum eis necne a Domino ut cum eis pergeret commonetur. Quo cum venisset, cœpit civibus suadere dicens: Poteritis pœnitentiæ fructibus a tanta famis pernicie liberari. Qui cum talibus proficerent institutis, beatissimus Severinus divina revelatione cognovit quædam viduam nomine Proculam fruges plurimas occultasse, quam productam in medium arguit vehementer. Cur, inquit, in bilissimis orta natalibus, cupiditatis te præbes ancillam, et exstas avaritiæ mancipium, quæ est, docente Apostolo, servitus idolorum? Ecce Domino famulis suis misericorditer consulente, tu quid de male partis facias non habebis, nisi forte frumenta dici denegata in Danubii fluentia projiciens, humanitatem piscibus exhibeas, quam hominibus denegasti. Quamobrem subveni tibi potius quam pauperibus, ex his quæ adhuc te æstimas Christo esuriere servare. Quibus auditis magno mulier pavore perterrita, cœpit servata libenter erogare pauperibus. Igitur non multo post rates plurimæ de partibus Rhætiarum, mercibus onustæ quam plurimis, insperate videntur in littore Danubii, quæ multis diebus crassa Eni fluminis glacie fuerant congelatæ: quæ Dei imperio mox solutæ, ciborum copias fame laborantibus detulerunt. Tunc cœperunt omnes Deum insperati remedi largitorem continuata devotione laudare, qui malo diuturnæ famis interire crediderant, fatentes rates extra legitimum tempus a glacie resolutas frigore servi Dei precibus advenisse.

CAPUT II.

Victoriam aliaque prædicit aut impetrat.

10. Per idem tempus inopinata surreptione præsidione cinctum fuisse scribit; perperam, ut hinc patet.

¹ Ms. *Belf. Conciti*. Braunerus putat hos barbaros reliquias fuisse exercitus Attilæ, alii *Boios*.

² Cuspin. *Flavabis Gothico vocabulo dictam scribit, ut Batabis, quæ nunc Batavia*. Vels. *Castra Fabiana* a cohorte fortassis *Fabia* aut *Fabiana*. A *Fabianis*, truncatis extremis utrinque syllabis, et A in E mutata deflexum *Wien*, qua alias *Vindobona*, Austriæ nunc metropolis. Georgius Brunus, in *Theatro urbinum* id non probat, sed nil certius profert.

³ Quidam *Eni*, melius *Oeni*. Rhætos a Noricis distinguit, et ad Batava miscetur Danubio. Vels., Ms. *Belf. Rhæni*, mendose.

⁴ Al. *Colligatæ*.

dones barbari quæcunque extra muros hominum pœdumque repererant duxere captiva. Sicque plures de civibus ad virum Dei cum lacrymis confluentes illatæ calamitatis exitum retulerunt, simul ostendentes indicia recentium rapinarum. Ille vero Mamertinum percontatus est. Tunc ¹ Tribunal ² qui post ordinatus est Episcopus, utrum aliquos secum haberet armatos, cum quibus latrunculos sequeretur instantius. Qui respondit: Milites quidem habeo paucissimos, et ideo non audeo cum tanta hostium multitudine confligere. Quod si tua veneratio præcipit, quamvis auxilium nobis desit armorum, credimus tua nos fieri oratione victores. Et Dei famulus ait: Etiam si inermes sunt milites, nunc ex hostibus armabuntur: nec enim numerus aut fortitudo humana requiritur, ubi propugnator Deus per omnia ^B comprobatur: tantum in nomine Dei perge velociter, perge fidenter, nam Domino misericorditer præeunte, debilis quisque fortissimus apparebit; Dominus pro vobis pugnabit, et vos tacebitis. Vade ergo festinus, hoc unum ante omnia servaturus ut ad me, quos ex barbaris ceperis perducas incolumes. Exeuntes igitur in secundo milliario super rivum qui vocatur ³ Dicuntia prædictos latrones inveniunt, quibus in fugam repente conversis, arma omnium sustulerunt; cæteros vero victos ad Dei famulum, ut præceperat, adduxerunt captivos. Quos absolutos vinculis, cibo potuque refectos, paucis alloquitur: Ite, et vestris denuntiate complicitibus, ne aviditate prædandi ultra huc audeant propinquare; nam statim cælestis vindictæ iudicio punientur, Deo pro suis ^C famulis dimicante, quos ita consuevit divina virtute protegere, ut tela hostium non eis inferant vulnera, sed arma potius subministrent. Dimissis itaque barbaris, ipse de Christi miraculis gratulatur, de cuius miserationibus promittit nunquam illud oppidum hostium prædas ulterius experturum, si cives tantum ab opere Dei nec prospera nec adversa retraherent.

11. Deinde B. Severinus in locum remotiorem secedens qui ⁴ ad Vineas vocabatur, cellula parva contentus, ad prædictum oppidum remeare divina revelatione compellitur; ita ut quamvis eum quiete cellula delectaret, Dei tamen jussis obtemperans, monaste-

¹ Præsidem facit Aventinus: improbat merito Velserus.

² Aberant hæc a codice Surii. Velserus glossema suspicatur, quod eodem fere tempore Mamertus Viennæ Galliæ episcopus vixerit de quo 11 Maii agemus. Mamertinum Viennæ Austriæ primum episcopum eruit Lazijs, veterisque Chronici fide confirmat; parum solide, Velsero iudice.

³ Sur. Taguntia. Belf. Gyguntia. Rader. Jaguntia seu Dicuntia. Staib. Tigun ius.

⁴ Belf. Ad Juncas. Cellæ rudera in pago Siferinga exstare testatur Lazijs et pago nomen esse a S. Severino. Cuspianus isthic villam, ubi cellæ Severini vestigia, ob ejus memoriam emisisse se testatur. Distat magno milliari a Vienna. At monasterium majus fuisse ait Lazijs in loco qui Heyligstat dicitur, id est, locus sanctus, a sanctorum isthic habitatione. Inde saxa abstulit S. Leopoldus ad Neoburgii claustralis ædificationem, ut 15 Novemb. in ejus Vita dicemus.

rium haud procul a civitate construeret, ubi plurimos sancto cœpit informare proposito, factis magis quam verbis animas instruens auditorum. Ipse vero ad secretum habitaculum, quod ⁵ Purgum oppidum appellatur ab accolis, quinque a Favianis distans milliariis, sæpius secedebat, ut hominum declinata frequentia, quæ ad eum venire consueverat, oratione continua Deo protinus inhæreret. Sed quanto solitudinem incolere cupiebat, tanto crebrius revelationibus monebatur, ne præsentiam suam populis denegaret afflictis. Proficiebat itaque per singulos dies ejus meritum, crescebatque fama virtutum, quæ longe lateque discurrens, cælestis gratiæ in eo signa pœdebat. Nesciunt enim latere quæ bona sunt, cum, juxta sententiam Salvatoris, nec lucerna sub modio contegi, nec in monte posita civitas possit abscondi. Inter cætera enim magnalia quæ illi Salvatore indulserat, præcipuum abstinentiæ munus accipiens, carnem suam plurimis subjugabat inediis, docens corpus, quod cibis abundantioribus enutritur. animæ interitum protinus allaturum. Calceamento nullo penitus indutus, ita media hyeme, quæ in illis regionibus sæviore gelu torpescit, nudis pedibus semper ambulare contentus, singulare patientiæ dabat indicium. Ad cujus inmanitatem frigoris comprobendam, testem constat esse Danubium, ita sæpe glaciali nimietate concretum, ut etiam plaustris solidum transitum subministret. Qui tamen talibus per Dei gratiam virtutibus sublimatus, in tantam humilitatem fatebatur dicens: Ne putetis mei meritum esse quod cernitis, vestræ est potius salutis exemplum. Cæset jam humana temeritas, elationis supercilium comprimatur, ut aliquid boni possimus, eligimur, dicente Apostolo: Qui elegit nos ante constitutionem mundi, ut essemus sancti et immaculati in conspectu ejus. Orate imo pro me, ut non ad condemnationis cumulum, sed ad justificationis augmentum, Salvatoris mihi dona proficiant. Hæc et his similia solebat proferre cum fletibus, mirum erudiens homines humilitatis exemplo, cujus virtutis fundamento munitus, tanta divini muneris claritate fulgebat, ut ipsi quoque hostes hæretici reverentissimis eum officiis honorarent.

12. ⁶ Rugorum si quidem rex, nomine Flacci.

^D Ferrarius hoc monasterium S. Severino a Rugorum rege constructum scribit.

⁵ Burckenadorf interpretatur Cuspianus: sed quod Flaccitheum Rugorum regem isthic ait habitasse, non probat. Staibanus et Eugenius hic in solitudinem abiisse sanctam scribunt Burgum dictam.

⁶ Sur. Rugiorum, quod magis arridet Velsero. In regionem coluisse videntur, quæ Viadro ac Vipera fluminibus continetur in Pomeraniæ ducatu: unde profectæ quædam eorum copias prope Danubium considerunt. Paulus Diacon. lib. 1 de Gestis Longobard. ditionem quam Feletheus Rugorum rex incolectat, quam, inquit, a Norici finibus Danubius separat, vocat Rugiland, quæ Latino eloquio Rugorum patria dicitur. Raderus putat a Gothis infestatum, ab Oceano profugum, eas oras insedissee; cum contra in iis ipsis oris, bello occupatis, a Gothis vicinis premeretur.

teus¹, in ipsis regni sui cœpit nutare primordiis, habens² Gothos ex inferiore Pannonia vehementer infensos, quorum innumera multitudo terrebatur. Is ergo beatissimum Severinum in suis periculis tanquam cœleste consulebat oraculum. Ad quem, dum vehementissime turbaretur, adveniens, desiebat se a Gothorum principibus ad Italiam transitum postulare, a quibus se non dubitabat, quia hoc ei denegatum fuerat, occidendum. Tunc ergo a viro Dei hoc responsum prædictus accepit: Si nos una catholica fides annocteret, magis me de vitæ perpetuitate debiisti consulere; sed quia de præsentis tantum salute sollicitus, quæ nobis est communis, interrogas, instruendus auscultat. Gothorum nec copia nec adversitate turbaberis, quia cito securus, eis discedentibus, tu desiderata prosperitate regnabis: tantum ne humilitatis meæ monita prætermittas. Non te itaque pigeat pacem appetere etiam minimorum, et nunquam propriis virtutibus iunitaris. *Maledictus*, inquit Scriptura, *qui confidit in homine, et ponit carnem brachium suum, et a Domino recedit cor ejus*. Disce igitur insidias cavere, non ponere; in lectulo quippe tuo pacifico sine transibis. Qui cum tali admonitus oraculo lætus abscederet, perlato sibi quod turba latrocinantium et barbari aliquos captivassent ex Rugis, ad virum Dei misit protinus consulendum. Qui sanctis eum mandatis, ne prædones sequeretur, Domino sibi revelante, præmonuit, dicens: Si eos secutus fueris, occideris; cave ne amnem transeas, et insidiis quæ tibi tribus locis paratæ sunt improvida mente succumbas: nam cito nuntius fidelis adveniet, qui te de his omnibus efficiet certiozem. Tunc captivorum duo ab ipsis hostium sedibus fugientes, ea per ordinem retulerunt, quæ a beatissimo viro, Christo sibi revelante, erant prædicta. Igitur frustratis insidiis adversantium, Flacciteus incrementis auctus prosperioribus, vitam rebus tranquillissimis terminavit.

13. Post hæc autem quidam Rugus genere, per annos duodecim incredibili ossium dolore contritus, omni caruerat incolumitate membrorum; cujus cruciatus intolerabilis circumquaque vicinis factus erat ipsa diuturnitate notissimus. Itaque nihil proficiente diversitate remedii, tandem vidua mater ad sanctum virum vehiculo filium deduxit impositum, et ante januam monasterii projiciens desperatum, continuat fletibus reddi sibi unicum filium precabatur incolumem. Sed vir Dei, sentiens a se magna deposci, fletu commotus aiebat: Quid opprimor opinione fallaci? Cur æstimor posse quod nequeo? Non est virtutis meæ præstare tam grandia: consilium tamen do, tanquam misericordiam consecutus a Domino. Tunc mandat mulieri ut pauperibus aliquid pro suis Staibanus ait eum victoriam de Gothis retulisse a Severino prædictam.

¹ Alii *Flaccitheus*, *Flacteus*, *Flacitheus*; Irenico *Flactit* s.

² Si post Attilæ mortem a Romanis sedes in Pannonia accipere. Jornandes de reb. Getic. cap. 50.

³ Belf. *Odoacar*. Jornand. *Odoacer*. Alii *Odobugar*, et *Otuchar*; Aventino *Odagrius* et *Odacer*,

A viribus largiretur. Illa nihil morata, vestem qua induta erat se velociter exuens, egenis dividere properabat. Quo audito vir Dei, fervorem ejus admirans, iterum mandat ut suis operiretur amictibus, dicens: Cum tuus filius tecum Domino sanante perrexerit, opere vota sup, lebis. Igitur iudicto paucorum dierum de more jejunio, fusa ad Deum precibus, illico sanavit infirmum, atque incolumem suis gressibus ambulantiem remisit ad propria. Qui cum postea nudinis frequentibus interesset, stupendum miraculum cunctis videntibus exhibebat: nonnulli enim dicebant, Ecce ille qui fuerat corporis putredine fractus: alii autem, quod ipse esset, omnino negantibus, grata contentio nascebatur. Ex illo enim tempore quo est reddita sanitas desperato, universa Rugorum gens ad Dei famulum frequentans cepit gratulationis obsequium reddere et opem suis postulare languoribus. De aliis etiam gentibus ad quas tanti miraculi fama pervenerat, multi Christi militem videre cupiebant.

14. Qua devotione etiam ante hoc factum quidam barbari cum ad Italiam pergerent, promerendæ benedictionis ad eum intuitu diverterunt: inter quos et³ Odovachar, qui postea regnavit Italiæ, vilissimo tunc habitu, juvenis statura procerus advenerat. Qui dum se, ne humile tectum cellulæ suo vertice contingeret, inclinasset, a viro Dei gloriosum se fore cognovit. Cui etiam valedicenti, Vade, inquit, ad Italiam, vade, vilissimis nunc pellicibus coopertus, sed multis cito plurima largituros.

CAPUT III.

Contemptus vindicatur; reliquias conquiri, honores refugit.

15. Felecteus quoque rex, qui et Fava, memorati filius Flacitei, paternam secutus industriam, sanctum virum cepit pro regni sui frequentare primordiis. Hunc conjux feralis et noxia, nomine Gisa, semper a clementiæ remediis retrahebat. Hæc ergo inter cætera iniquitatis suæ contagiæ, etiam rebaptizare quosdam est conata catholicos, sed ob sancti reverentiam Severini, non consentiente viro, a sacrilega quantocius intentione defecit. Romanos tamen duris conditionibus aggravabat, quosdam etiam Danubio jubebat abduci. Nam cum quadam die in proximo a Favianis vico veniens, aliquos ad se transferri Danubio præcepisset, vilissimi scilicet ministerii servitute damnandos, dirigens ad eam vir Dei, ut eos dimitteret postulabat. Verum illa facibus feminei furoris exæstuans, mandata reportari jussit asperrima: Ora, inquit, tibi serve Dei in tua cellula delitescens, liceat nobis de servis nostris ordinare quod volumus. Hæc igitur audiens homo Dei, Confido, inquit, in Domino Jesu Christo, quia

volgo *Odoacer*, qui an. 476 rex Italiæ factus.

⁴ Alibi *Feletheus* dicitur, a Paulo Diac. l. 1, c. 49. *Feletheus* et *Feva* (Volsar. et Lazijs l. xn. Reip. Rom. *Fethia* legunt); aliis *Febanus*, *Filithus*, *Favia*, *Favianus*, *Feltheus*; Belf. *Seva*, Braunero etiam *Faba*. Rad. *Felstus*. Pot. de Nat. *Fenba*. Staib. *Feltrus*, et *Selettus*, et hic uxorem ejus *Lisam* vocat.

necessitate compelletur explere quod prava voluntate despexit. Velox itaque secuta correptio animum prostravit arrogantis: quosdam enim aurifices¹ barbaros, pro fabricandis regalibus ornamentis cluserat arcta custodia. Ad hos filius memorati regis admodum parvulus, nomine Fridericus, eodem die quo regina servum Dei contempserat puerili motu concitus introivit. Tunc aurifices infantis pectori gladium imponere dicentes quod si quis ad eos absque juramenti² præfixo ingredi conaretur, parvulum regium primitus transigerent, et semetipsos postea trucidarent; quippe cum sibi nullam spem vitæ promitterent, macerati diuturnis ergastulis. His auditis regina crudelis et impia, vestibus dolore conscissis, talia clamabat: O serve Dei Severine, sic a Deo tuo illatæ vindicantur injuriæ? Hanc mei contemptus ultionem effusis precibus postulasti, ut in mea viscera vindicares? Itaque multiplici contritione ac miserabili lamentatione discurrens, fatebatur se pro scelere contemptus, quod in servum Dei commiserat, plagæ præsentis ultione percelli, confestimque directis equitibus veniam petitura, et Romanos quos ea die tulerat, pro quibus rogantem contempserat transmisit, et aurifices protinus accipientes sacramentum ac dimittentes infantulum, pariter et ipsi dimissi sunt. His auditis reverentissimus Christi servus gratias Creatori referebat immensas, qui ob hoc interdum differt vota petentium ut fide, spe et charitate crescente, dum minora petuntur, majora concedat. Id namque egit virtus Omnipotentis ac Salvatoris, ut dum liberos salva mulier subiecit servituti, servientes cogere reddere libertati. Quibus mirabiliter impetratis, regina statim ad servum Dei properans cum marito, monstrat filium, quem fatebatur illius orationibus de mortis confinio liberatum, promittens se ejus nequaquam ultra iustionibus obviare.

16. Magna quoque Dei famulo prophetiæ gratia prædito, in redimendis erat capivis industria. Studiosius etenim insistebat barbarorum ditione vexatos genuinæ restituere libertati. Interea quidam cum conjuge liberisque redempto, præcepit transvadere Danubium, ut hominem ignotum in³ nundinis quæreret barbarorum, quem in tantum divina revelatione didicerat, ut etiam signa staturæ capillorumque colorem, vultus ejus ac vestis habitus indicaret, et in qua parte nundinarum reperturus eum foret ostenderet, addens ut quidquid reperta ei diceret persona, reversus sibi maturius intimaret. Profectus itaque cuncta, sicut vir Dei prædixerat, miratus invenit. Is ergo ab eodem homine quem reperisse se mirabatur, interrogatus audivit dicente: Putasne

¹ Aventinus solita temeritate. *Aurifices et Phrygiones Romanos* vocat; pro his intercessisse Severinum ait, morbo tentatum Gisæ filium, sanatum precibus Severini.

² Belf. et Baron. *præsidio*.

³ Monet Velserus hic non publici mercatus locum, sed vicum paganum intelligi, utrumque eadem Ger-

A possum invenire hominem qui me ad virum Dei eujus ubique fama diffunditur, qua voluerit mercede perducat? diu est enim quod ipsos sanctos martyres, quorum reliquias fero, suppliciter interpello, ut takt ministerio tandem aliquando solvar indignus, quod usque non temeraria præsumptione, sed religiosa necessitate sustinui. Tunc nuntius hominis Dei ejus illum aspectibus præsentavit, qui debito⁴ sanctorum Gervasii et Protasii martyrum reliquias honore suscipiens in basilica, quam in monasterio construxerat, collocavit officio sacerdotum. Quo in loco martyrum congregavit sanctuaria plurimorum, quæ tamen præeunte semper revelatione promeruit, sciens adversarium sæpe subreperere sub nomine sanctitatis.

17. Episcopus quoque honorem ut susciperet postulatus⁵, præfnita responsione conclusit, sufficere sibi dicens quod solitudine desiderata privatus, ad illam divinitus venisset provinciam, ut turbis tribulantium frequentibus interesset. Daturus nihilominus monachis formam, sollicitior admonebat beatorum patrum vestigiis inhærere, quibus sanctæ conversationis acquireretur instructio, adhibendamque operam ne is qui parentes reliquit et sæculum, pompæ sæcularis illecebras retrorsum respiciendo cuperet quas vitaverat, et ob hoc uxoris Loth exemplum terribile proponebat. Memorabat etiam timore Dei mortificanda esse incentiva libidinum, nec aliter speranda corporalis delectationis asseruit incendia, nisi fuissent per Dei gratiam lacrymarum fonte restincta.

CAPUT IV.

Captivos et afflictos juvat; sacrilegos emendat.

18. Quidam vero, nomine Maurus, basilicæ monasterii fuit aditus, quem beatus Severinus redemerat de manibus barbarorum. Huic quadam die præcepit vir Dei dicens: Cave ne hodie transgrediaris alieni; alioquin imminente periculo non carebis. Hic ergo contra præceptum tanti Patris, sæcularis cujusdam hominis persuasu, meridie ad colligenda poma in secundo a Favianis miliario egressus, mox a barbaris Danubio transvectus est cum suo persuafore captivus. In illa hora vir Dei dum in cellula legeret, clauso repente codice, Maurum, ait, cito requirite: quo nusquam reperto, ipse quantocius Istri fluenta prætermans, latrones properanter insequitur, quos vulgus⁶ Scamaros appellabat. Cujus venorandam præsentiam non ferentes, supplices quos ceperant reddidere captivos.

19. Cum adhuc Norici Ripensis oppida superiora constarent, et pene nullum castellum barbarorum⁷ vitaret incursus, tam celeberrima sancti Severini flagrabat opinio, ut certatim eum ad se castella sin-

manica voce Markt efferrî.

² Coluntur 19 Junii.

³ Staiban et Engenius ab Odoacre ei oblatum episcopatum scribunt. Quis id tradit?

⁴ Belf. *Scameras*. Velserus non gentis, sed latro- nicii nomen esse scribit.

⁷ Sur. *Intratet*, nec omnino damnat Velserus.

gula pro suis munitionibus invitarent, credentes A quod ejus præsencia nihil eis adversi eveniret. Quod non sine gratia divini muneris agebatur, ut omnes ejus monitis, quasi cœlestibus terreterentur oraculis, exemploque illius bonis operibus erudirentur. In castellum quoque, cui erat ¹ cucullis vocabulum, devotionibus accolarum vir sanctus venerat advocatus, ubi factum grande miraculum nequeo reticere: quod tamen ² Marciani post presbyteri nostri, cujus ejusdem loci stupenda miracula relatione cognovimus. Pars igitur plebis in quodam loco nefandis sacrificiis inhærebat. Quo sacrilegio comperto, vir Dei, multis plebem sermonibus allocutus, jejunium triduanum per presbyterum loci suasit indici, ac per singulas domos cereos afferre præcepit, quos propria manu unusquisque parietibus affixit ecclesie. B Tunc psalterio ex more decurso, ad horam sacrificii presbyterum et diaconum vir Dei adhortatus est, tota cordis alacritate secum communem Dominum deprecari, quatenus ad sacrilegos discernendos lumen suæ cognitionis ostenderet. Itaque cum multis largissimis fletibus, cumque fixis genibus præceteretur, pars maxima cereorum quos fideles attulerant subito est accensa divinitus, reliqua vero eorum qui prædictis sacrilegiis infecti fuerant volentesque latere negaverant, inaccensa permansit. Tunc ergo qui eos posuerant divino declarari examine, protinus exclamantes secreta pectoris satisfactionibus prodiderunt, et suorum testimonio cereorum manifesta confessione cuncti propria sacrilegia testabantur. O clemens potentia Creatoris! cereos animosque inflammans, accensus ignis in cereis refulsit et in sensibus. Visibilis lux liquabat ceras in flammis, ac invisibilis corda fatentium solvebat in lacrymas. Quis credat amplius eos quos sacrilegus error involverat, postea claruisse bonis operibus, quam eos quorum cerei fuerant accensi divinitus?

20. Alio rursus tempore in finibus ejusdem castelli, locustæ frugum consumptrices copiosæ insederant, noxiis morsibus cuncta vastantes. Tali ergo peste percussis mox presbyteri cæterique mansores sanctum Severinum summis precibus adierunt, dicentes: Ut tantæ plagæ auferatur atrocitas, orationum tuarum experta suffragia postulamus quæ magno dudum miraculo in accensis cereis multum apud Dominum valere conspeximus. Quos ille religiosius allocutus, Non loquistis, ait, quid auctoritas divina peccanti populo præceperit per prophetam, dicens: *Convertimini ad me in toto corde vestro, in jejunio et fletu?* Et post pauca: *Sanctificate*, inquit, *jejunium, vocate cœtum, congregate populum, sanctificate Ecclesiam*, et cætera quæ sequuntur. Hæc explete, ut dignis operibus malitiam presentis temporis facile evadatis: nullus a me ad agrum exeat, quasi humana sollicitudine locustas

¹ Sur. *Cocullis*. Pet. de Nat. *Cocullo*, Laz. *Catullus*, qui *Tullum* hodie dici arbitratur. Staiban. et Eugenius hoc Fabianis gestum scribunt.

² Al. *Majorani* et *Majoriani*. Merito reprehendit Lazium Velserus, quod hinc asserat Marcianum ex monacho cœnobii Sancti Severini Fabianensium epi-

vetiturus, ne divina amplius indignatio provocetur. Nec mora; ergo omnibus in ecclesiam congregatis, unusquisque in ordine suo psallebat ex more. Omnis ætas et sexus quæ etiam voce non poterat, precem Deo fletibus offerebat; eleemosynæ fieri non cessabant, quidquid bonorum operum præsens necessitas exigebat, sicut Dei famulus præceperat, implebatur. Omnibus ergo hujuscemodi studiis occupatis, quidam pauperrimus opus Dei coeptum deserens, ad agrum propriæ segetis invisendæ causa, quæ per parva inter aliorum sata jacebat, egressus est, totaque anxius die locustarum nubem impendentem qua potuit exturbavit industria, moxque ecclesiam communicaturus intravit; sed segetem ejus exiguam, multis vicinorum circumdatam frugibus, locustarum densitas devoravit. Quibus ea nocte ab illis finibus ³ exterritis imperio divino, probatum est quantum valeat fidelis oratio. Mane quippe sancti operis temerator atque contemptor, rursus ad agrum suum male securus egrediens, cum locustarum pernicie funditus invenit abrasum, et omnium circumquaque sationes integras vehementer admirans, ad castellum lamentosa vociferatione revertitur; cumque id quod acciderat indicasset, ad hujuscemodi videndum cuncti exiere miraculum, ubi quasi ad lineam regularem contumacis hominis segetem locustarum morsus ostenderant. Tunc omnium vestigiis provolutus, intercessionibus eorum delicti sui veniam fusa lamentatione poscebat. Ob quam rem monendi occasionem homo Dei reperiens, docebat universos ut omnipotenti Deo discerent obedire, cujus imperiis obtemperant et locustæ. Pauper vero prædictus flebiliter allegebat, posse se mandatis obedire de cætero, si ulla spes qua viveret sibi remansisset. Tuus ergo vir Dei cæteros allocutus, Justum est, inquit, ut qui proprio supplicio humilitatis vobis et obedientiæ dedit exemplum, liberalitate vestra anni præsentis alimenta percipiat. Collatione itaque fidelium correptus homo pauperrimus et ditatus, didicit quantum dispendii incredulitas inferat, quantumque beneficii suis cultoribus divina conferat largitio.

CAPUT V.

Varia alia edita miracula.

21. Item juxta oppidum quod ⁴ Juba appellatur, cum quadam die intrantes basilicam, ætatis tempore solemnitatem vespere redditori, ad accendenda luminaria ignem minime reperissent, flammam concussis ex more lapidibus elicere nequiverunt, in tantum alterutra ferri ac petræ collisione tardantes, ut tempus vespertinæ solemnitatis efflueret. At vir Dei genibus humi fixis orabat attentius. Mox igitur in conspectu trium spiritualium, qui aderant tunc, virorum, cereus, quem idem Severinus sanctus manu

scopum proxime post Mamertinum constitutum.

³ Ms. Belf. *exterminatis*.

⁴ Ms. Belf., *Juvao*. Lazius, *Juvavo* et *Juvaviam* interpretantur, improbane Velsero. Pet. de Nat. et Staib. *Joviaco*.

tenebat accensus est. Quo lucente, sacrificio vesper-
ini temporis ex more suppleto, gratiæ Deo referun-
tur in omnibus. Quod factum, licet vir memoratus
hos qui hinc interfuere miraculo celare voluerit, si-
cut et multa magnolia, quæ per illum divinis sunt
effectibus celebrati, claritas tamen tantæ virtutis
occultari non potuit, sed ad magnam cæteros fidem
excellenter accendit.

22. Accidit etiam ejusdem loci quamdam mulie-
rem diutino languore vexatam jacere seminecem,
exsequiis jam paratis; cujus proximi mæsto silentio
voces funereas quodam fidei clamore presserunt, et
ante ostium cellulæ sancti viri corpus jam pene
exanime deposuere. Videns ergo homo Dei clausum
aditum oppositione lectuli, ait ad eos: Quidnam est
quod facere voluistis? Responderunt: Ut oratione
tua vitæ reddatur exanimis. Tunc ipse lacrymabun-
dus exclamans ait: Quid a parvo magna deposcitis?
Cognosco me prorsus indignum, utinam merear ve-
niam pro meis invenire peccatis! Et illi, Credimus,
inquiunt, quod si oraveris reviviscit. Tunc sanctus
Severinus, fuis illico lacrymis, in oratione prostra-
tus est, et muliere protinus resurgente, allocutus
est eos: Nolite quidquam horum meis operibus ap-
plicare, hanc enim gratiam fidei vestræ fervor eme-
ruit; et hoc fit in multis locis et gentibus, ut co-
gnoscat quod unus sit Deus, faciens in cælo et in
terra prodigia, excitans perditos in salutem et mor-
tuos vitæ restituens. Mulier vero sanitate percepta,
opus agrale die tertio juxta morem provinciæ pro-
priis cæ, in manibus exercere.

23. Quintanis appellatur secundarum munici-
pium Rhetiarum super ripam Danubii situm, huic
ex alia parte parvus fluvius Businca nomine pro-
pinquabat. Is crebra inundatione Danubii superfluen-
tis excresecens, nonnulla castelli spatia, quia in
plano fundatum erat, occupabat; ecclesiam etiam loci
ejus mansores extra muros ex lignis habuere con-
structam, quæ pendula extensione porrecta, defixis
in altum stipitibus sustentabatur et surculis, cui ad
vicem soli tabularum erat lævigata conjunctio, quam
quoties ripas excessisset, aqua superfluens occupa-
bat. Quintanensium itaque fide sanctus Severinus
illuc fuerat invitatus, ubi cum tempore siccitatis ve-
nisset, interrogabat cur tabulata nudatis obstaculo-
rum tegminibus apparerent? Accolæ responderunt: D
Quod frequenti fluminis alluvione quidquid fuisset
superstratum continuo laberetur. At ipse: Sternat-
ur, inquit, super tabulata in Christi nomine nunc

A pavimento; nam videbitis amodo fluvium cælesti
jussione prohibitum. Pavimento itaque perfecto,
ipse vir Dei accepta securi subter descendens, postes
facta oratione percussit, atque ad aquam fluminis,
venerandæ crucis expresso signaculo, dixit: Non te-
sinat Dominus meus Jesus Christus hoc signum
crucis excedere. Ex illo itaque tempore cum ex
more fluvius crevisset in cunulos ambissetque vici-
niam quam solebat, ita spatii ecclesiæ erat inferior,
ut nunquam sancti patibul. signaculum quod im-
presserat homo Dei, prorsus excederet.

24. Accidit autem ut castelli presbyter memo-
rati admodum venerabilis, Silvinus nomine, more-
retur; et cum in ecclesia feretro posito noctem
psallentes duxissent ex more pervigilem, jam cres-
cente diluculo, rogavit vir Dei fessos presbyteros et
diaconos universos parumper abscedere, ut post la-
borem vigiliarum somno se aliquantulum recrea-
rent. Quibus egressis, homo Dei ostiarium, Mater-
num nomine interrogat utrum omnes, ut dixerat,
abscessissent. At illo respondente cunctos abiisse:
Nequaquam, ait, sed latet hic quidam. Tunc janitor
ecclesiæ septa secundo perlustrans, nullum intra
eam mansisse testatur. Verum Christi miles Domino
sibi revelante, Nescio quis, ait, hic delitescit. Tertio
itaque diligentius peracrutans quamdam invenit vir-
ginem consecratam locis se occultioribus abdidisse;
quam ergo memoratus sic increpavit ædituus: Cur
isthic famulo Dei posito tuam credidisti potuisse
latere præsentiam? At illa: Pietatis, inquit, me
C amor talia facere persuasit; videns enim cunctos
foras expelli, putavi mecum quod servus Christi
invocata divina majestate præsentem mortuum
suscitaret. Exeunte igitur memorata virgine, homo
Dei cum presbytero et diacono janitoribusque duo-
bus in oratione curvatus postulavit fletu largissimo
ut opus solitæ majestatis divina virtus ostenderet.
Tunc oratione completa a presbytero, ita cadaver
vir beatus alloquitur: In nomine Domini nostri
Jesu Christi, sancte presbyter Silvine, loquere cum
fratribus tuis. Et subito oculos defunctus aperuit.
Vix ergo præsentibus homo Dei tacere præ gaudio
persuasit et denuo ad eum: Vis, inquit, rogemus
Dominum ut te adhuc servis suis in hac vita condo-
nare dignetur? At ille ait: Per Dominum te conjuro
ne diutius hic tenear, et frauder quiete perpetua, in
qua me esse jam cernebam. Siatimque reddita ora-
tione quievit exanimis. Hoc autem factum sancti
Severini adjuratione ita celatum est, ut ante mor-

¹ Ita Belf. Alii, sacrale.

² Notitia Imperii, sub Duce Rhetice I et II habet
Præfectam Alæ primæ Flaviæ Rhetorum Quiojavis.
Antoninus Quintianus vocat. *Kunzen* nunc dici tra-
dunt, Cuspinianus *Cuntzing*; vicus est ad dexteram
Danubii ripam, supra Batava.

³ De Rhetiarum finibus agit Velserus l. 1. *Rer.*
Augustanarum, et Cluverius Germaniæ antiquæ
lib. v. *Secundam Rhetiam* volunt lacu Brigantino et
Cæno nomine conclusam fuisse.

⁴ Ita Ms. Belfortii. Ms. Velseri *Quintana*, præfert
tamen ipse Sarrii lectionem *Quintanica*.

⁵ Lazius modo *Silvinum*, modo *Silvium* vocat et epi-
scopum facit, a Severino consecratum, qui ipse nonnisi
presbyter fuit. Merito rerum ecclesiasticarum in eo
auctore imperitiam reprehendit Velserus et malam
fidem, quippe qui hæc veluti ex Egyptio hausta
proferat. Aveninus exstare Quintanis, sive Kunzen,
vico, templum scribit, ubi *D. Sylvinus Mysta Vindelico-
rum, familiaris Severino, humatus colitur.* Raderus
eum tom. II Bavaricæ sanctæ, ut *Beatum* prædicat:
sed falsus memoria est, cum tom. I scripsit isti mi-
raculo adfuisse solos presbyterum et diaconum.

tem ejus non potui set agnoscere. Ego tamen hæc quæ retuli Marci subdiaconi et Materni janitoris relatione cognovi. Nam presbyter et diaconus tanti testes miraculi, ante sanctum virum, cui juraverant nulli se quod viderant prodituros, obiisse noscuntur.

CAPUT VI.

Captivos, pauperes, afflictos jurat.

25. Talibus igitur beatus Severinus per Christi gratiam opulentum muneribus, captivorum etiam egenorumque tantam curam ingenita sibi pietate susceperat, ut pene omnes per universa oppida vel castella pauperes, ipsius industria pascerentur: quibus tam læta sollicitudine ministrabat, ut tunc se crederet tantummodo saturari, vel abundare bonis omnibus quando videbat egentium corpora sustentari. Et cum ipse hebdomadarum continuatis jejuniis minime frangeretur, tamen esurie miserorum se credebatur afflictum. Cujus largitionem tam piam in pauperes plurimi contemplantes, quamvis ex duro barbarorum imperio famis angustias sustinerent, devotissime tamen frugum suarum decimas pauperibus impendebant. Quod mandatum licet cunctis ex lege notissimum sit, tamen quasi ex ore angeli presentis audirent, gratiam devotione servabant. Frigus quoque vir Dei tantum in nuditate pauperum sentiebat: siquidem specialiter a Deo perceperat, ut in frigidissima regione, mirabili abstinentia castigatus, fortis et alacer permaneret. Pro decimis autem, ut diximus, dandis, quibus pauperes alerentur,¹ Norici quoque² presbyteros missis exhortabatur epistolis. Ex qua consuetudine cum nonnullam ad eum erogandarum vestium copiam direxissent, interrogavit eos qui venerant, si ex civitate quoque³ Tiburnia similis collatio mitteretur? Respondentibus etiam inde protinus affuturos, vir Dei nequaquam eos venire signavit, sed dilatatam eorum oblationem prædixit barbaris offerendam. Itaque non multo post cives Tiburniæ, vario cum obsidentibus Gothis certamine dimicantes, vix inita fœderis pactio, inter cætera etiam largitionem jam in usam collatam, quam mittere famulo Dei sustulerant, hostibus, ut prædixerat, obtulerunt.

26. Cives quoque ex oppido⁴ Lauriaco, crebra quondam sancti Severini exhortatione communiti,

¹ *Noricum mediterraneum* interpretatur Velserus, D quoties non additur *Ripense*.

² Ms. Belf., *populos*.

³ Sur., *Tigurina*, Lazio, *Tiberina* et *Tiberia*, quidam *Ratisponam*, sive *Reginoburgum* interpretantur; parum probabiliter, cum Egypti aetate *Tiburnia* Norici metropolis esset, *Reginoburgum* Rhetici secundæ civitatis. Aventinus *Sancti Viti in Carinthia* oppidum facit, atque isthic *Tiburnia* vestigia exstare. Apud Ptolomæum civitas Norici est *Teovpvia*; fortassis *Teovpria*, pro *Teburnia*, vel *Tiburnia* scriptum fuit. *Vilach* oppidum ad Dravum esse censet Cluverius. Velserus vocem *Tiburnia* suspectam habet; exstabat ea in Ms. Bellortii, et retinetur a Braunero. Teurnia inter oppida Norici recensetur, et a Linio lib. iii, c. 24.

⁴ Alii *Laureacum* scribunt. Viens nunc esse existit dicitur sub manibus Ensi oppidi, vetusto

A frugum decimas pauperibus distulerant. Quibus fame constrictis, jam maturitate messium flavescente vicina subsidia monstrabatur. At ubi rubiginis improvisæ corruptio frugibus nocturna comparuit, mox ad ipsum convenere prostrati, poenas suæ contumaciæ conflentes. Miles vero Christi fessos verbis spiritualibus allevabat dicens: Si decimas obtulissetis pauperibus, non solum æterna mercede fruere mini, verum etiam commode possetis abundare presentibus. Sed quia culpam confessione propria castigatis, de Domini pietate polliceor quod rubigo præsens tam valide penitus non nocebit; tantum fides vestra ulterius non vacillet. Verum cives ad persolvendas ex illa die decimas hæc promissio reddidit promptiores. Tunc, ut solebat, hortatus est indici B jejunium: quo expleto, placidus imber desperatæ mensis amputavit incommoda.

27. Patavis appellatur oppidum, inter utraque flumina, Ænum videlicet atque Danubium constitutum, ubi beatus Severinus cellulam paucis solito more fundaverat; eo quod ipse illuc sæpius rogatus a civibus adveniret, maxime propter⁶ Alanannorum incursus assiduos, quorum rex⁷ Gibuldus summa eum reverentia diligebat. Qui et iam quodam tempore ad eum videndum⁸ desideranter occurrit, cui sanctus obviam, ne adventu suo eam civitatem prægravaret, egressus est, tantaque constantia regem allocutus est, ut tremere coram eo vehementius cœperit; sed et postea suis exercitiis indicavit, nunquam se nec re bellica nec aliqua formidine, C tanto tremore fuisse concussum. Cumque Dei famulo daret optionem impetrandi quæ vellet, rogavit doctor piissimus ut sibi potius præstaturus, gentem suam a Romana vastatione coliberet, et captivos quos sui tenuerant, gratanter absolveret. Tunc rex constituerat ut ex suis aliquem dirigeret ad id opus maturius exsequendum; etatimque missus Amanius diaconus, e vestigio regem subsequitur, ejusque pro foribus excubans, multis diebus non potuit nuntiari. Cui re, pro qua directus fuerat, non peracta, tristissimo revertenti apparuit quidam effigiem sancti præferens Severini, qui eum minaci appellatione perterritum sequi se jussit. Cumque pavens, atque concitus sequeretur, pervenit ad januam regis, statimque dux ille prævious ex oculis mirantis

etiamnum nomine *Lorch*. *Lauriaci* meminit Antoninus in Itinerario et Notitia imperii, quæ *Præfectum legionis secundæ* isthic collocat, ac deinde et *præfectum classis lauriacensis* nominat. M. Aurelii autem potius Aureliani opus censet Vels. in *Res. Boicar.*

⁶ De eo egimus 7 Januar. ad *sancti Valentini* Vitam; rectius *Batava*, Notitia Imper. super duce Rhetici: *Tribunus cohortis novæ Batavorum Batavis*.

⁷ Eorum tunc validæ res in Germania magna, e qua in Rhætiam quoque progressi, imo et Belgicam, ubi memorabili prælio paulo post domiti a Clodovæo Francorum rege ad Tolpiacum oppidum ann. Christ. 496.

⁸ Radero, *Gibaldus*.

⁹ Hinc colligas Aventini malam fidem, qui simulasse solum se Severini visendi causa venire Gibuldum scribit.

evanuit. Verum regis internuntius diaconum, unde esset et quid speraret interrogat. Ille rem breviter insinuans, oblati regi, receptisque remeavit epistolis. Dimissus igitur, revexit fere septuaginta captivos, insuper promissionem regis gratam deferens, qua spondit se, cum diligenter provinciam peragraverit, remissurum quantos in eadem reperturus fuisset numeros captivorum. Pro qua re postmodum sanctus ¹ Lucillus presbyter destinatus magnam miserorum copiam ex captivitate revocavit.

CAPUT VII.

Varia divino Spiritu prœdicit.

28. Per id tempus quo Romanum constabat imperium, multorum milites oppidorum pro custodia limitis publicis stipendiis alebantur. Qua consuetudine de-inente, simul militares turmæ sunt deletæ; cum limite Batavino utrunque, numero perdurante, ex eo perrexerunt quidam ad Italiam, ² extremum stipendium commilitonibus allaturi, quos in itinere percemptos a barbaris nullus agnoverat. Quadam ergo die dum in sua cellula legeret sanctus Severinus, subito clauso codice, cum magno cœpit lacrymare suspirio. Astantes juvenes jussit ad fluvium prope-panter excurrere, quem in illa hora humano firmabat cruore respergi, statimque nuntiatum est corpora præfatorum militum fluminis impetu ad terram fuisse delata.

29. ³ Paulinus quidam presbyter ad sanctum Severinum fama ejus latius percurrente pervenerat. Illic in consortio beati viri diebus aliquot remoratus, cum redire vellet, audivit ab eo: Venerabilis presbyter, festina, quia cito dilectionem tuam, populorum desiderii, ut credimus, obluctantem, dignitas episcopatus ornabit. Mox remeante ad patriam, sermo in eo prædicantis impletus est. Nam cives Tiburniæ, quæ est metropolis Norici, coegerunt prædictum virum summi sacerdotii suscipere principatum.

30. Basilicæ extra muros oppidi Batavini, in loco nomine ⁴ Boitro trans Oenum fluvium constituta, ubi cellulam paucis monachis ipse construxerat, martyrum reliquiæ quærebantur. Ingerentibus ergo se presbyteris ut mitterentur ad sanctuaria deferenda, hæc beatus Severinus monita præferebat; D

¹ Ms. Belfort. Lucillus: Lazius episcopum facit Batavensem; inde Fabianensem, sine auctore. Aventinus *D. Lucilium episcopum* vocat.

² Sanctus Augustinus, l. b. xviii de Civitate Dei, c. 18. *Caballum se scilicet factum, annonam inter alia jumenta bajulasse militibus, quæ dicitur retica, quoniam ad retia deportatur. Vives: Retia et reticulum genus est sacculi, quo viatores panem, carnes et poma gestare consueverant. At Velserus legit: Quæ dicitur Rhætica, quoniam ad Rhætias deportatur; putatque stipendium eadem opera delatum. Et sane de Italia isthic Augustino est sermo.*

³ Ab hoc Paulino episcoporum suorum catalogum auspiciantur Reginoburgenses. Primus id scripsisse fertur Conradus de monte puellarum. Refutat id Velserus, assentiente Radero nostro. Patet ex iis quæ ad cap. 6. dicta sunt.

Quamvis cuncta mortalium opere constructa pereant, hæc tamen ædificia præ cæteris celerime relinquenda sunt; et ideo pro reliquiis sanctorum nullum laborem debere suscipere, quia ultro sancti Joannis eis benedictio deferetur. Interea beatum virum cives oppidi memorati suppliciter adierunt ut pergeret ad ⁵ Favianam Rugorum principem, mercandi ei licentiam postularet. Quibus ipse: Tempus, inquit, hujus oppidi appropinquavit, ut desertum, sicut cætera priora castella cultore destituta remaneat. Quid ergo necesse est locis mercimonia providere, ubi ultra non poterit apparere mercator? Respondentibus illis, non se debere contemni, sed consueto sublevari regimine; quidam presbyter hæc diabolico spiritu repletus adjecit: Perge, quæso, sancte, perge velociter, ut tuo discessu parumper a jejuniis et vigiliis quiescamus. Quo dicto, vir Dei lacrymis urgebatur ingentibus, quod in ridiculam vanitatem cunctis audientibus sacerdos eruperat. Aperta namque scurrilitas latentium est testificatio delictorum. Sanctus itaque vir, cur ita fieret interrogatus a fratribus; Video, inquit, plagam gravissimam nobis absentibus huic loco protinus eventuram; et Christi sacraria (quod non sine gemitu cogor exprimere) humano sanguine redundabunt, in tantum, ut etiam locus iste violandus sit, nam in baptisterio loquebantur. Ad antiquum itaque et omnibus majus monasterium suum, juxta muros oppidi Favianis, quod ⁶ centum et ultra millibus aberat, Danubii navigationibus descendebat. Mox igitur eo discedente ⁷ Chunimundus, paucis barbaris comitatus, oppidum, ut sanctus prædixerat, Batavis invasit; ac pene cunctis mansoribus in mense detentis, quadraginta viros oppidi, qui ad custodiam remanserant, interemit. ⁸ Presbyteram quoque illum, qui tam sacrilege contra famulum Christi in baptisterio fuerat elocutus, ad eundem locum confugientem, insequentes barbari peremerunt. Frustra enim illuc offenso Deo veritatis inimicus accessit, ubi tam impudenter excesserat.

31. Igitur sanctissimus Severinus dum in monasterio Favianis Evangelium legeret, oratione completa consurgens, scapham sibi illico jubet præparari, et mirantibus his qui aderant, ait: Sit nomen Domini benedictum, reliquiis bestorum martyrum opor et nos occurrere. Nec mora, transmeant Da-

⁴ Laz. *Boitro*. Is locus esse videtur quem Ptolemæus *Boiodurum* vocat tab. 5 Europæ, cap. 14, et Vindeliciæ ascribit, cum inter *Batava* et *Boiodurum* Oenus fluat Norici et Vindeliciæ limes: Antoninus et Notit. Imp. *Boiodorum*, Tabula Peutingeriana *Bolodurum*. Instat hodie vocatur, quasi *Oeni civitatem* dicas. Est isthic fluviolus *Boiter*, sive *Boitra* qui vetustum nomen retinet: visitur isthic ecclesia *sancto Severino* sacra, quæ cellæ, cujus hic mentio fit, memoriam servat.

⁵ Favam videtur legendum.

⁶ Censentur inter Passavium et Viennam circiter 40 millia Germanica.

⁷ Jornandi *Hunimundus*, Belfortio *Hunibundus*. Suevorum rex erat.

⁸ Aventinus episcopum facit, ejusque jocum antea in sanctum conjectum ita exponit, aut depravat pu-

nubium, inveniunt hominem consistentem in ripa ulteriore fluminis, ac multis eos precibus postulante, ut ad servum Dei, ad quem fama volgante olim venire cuperet, duceretur. Mox itaque ei Christi servo demonstrato, suppliciter sancti Joannis Baptistæ reliquias obtulit, multis apud se servatas temporibus. Quas Dei servus debita veneratione suscipiens, basilicam sancti Joannis, sicut prædixerat, ultronea benedictione collata, sacravit officio sacerdotum.

32. Ad habitatores præterea oppidi quod Jopia vocabatur, septuaginta et amplius a Batavis millibus disparatum, solita vir Dei revelatione commotus, Moderatum nomine, cantorem ecclesiæ destinavit, præcipiens ut habitationem loci illius omnes sine cunctatione relinquerent, mox enim perituros fore si contemnerent imperata. Aliis ergo de tanto præsidio dubitantibus, aliis non credentibus prorsus, iterum misit Quintasium quemdam, cui lacrymans ait: Perge velocius, denuntians ei, si in hac nocte remanserint, sine dilatione capientur. Sanctum quoque Maximum spiritualis vitæ presbyterum, instantius imperat admoneri, ut saltem ipse contemptoribus derelictis properaret a cœlesti misericordia liberari; de quo sibi Dei famulus magnam dicebat inesse necessitatem, ne forte salutiferum differendo mandatum imminenti subjaceret exitio. Prædictus itaque pergens imperata supplevit, et reliquis incredulitate nutantibus, nuntius viri Dei presbytero retinente se atque hospitalitatem præbere cupienti, nullatenus acquievit. Qua nocte Heruli insperate irruentes, oppidumque vastantes, plurimos duxere captivos, presbyterum vero memoratum patibulo suspenderunt. Quo audito servus Dei graviter doluit præmonitos non curasse.

33. Deinde quidam de Norico, Maximinus nomine, servum Dei frequentare solitus erat. Et cum pro familiaritate quam monerat in monasterio sancti viri diebus aliquot moraretur, ejus informatur oculis patriam suam grave repente exitium subituram. Qui: ceptis litteris ad sanctum Paulinum episcopum designatis, remeavit instantius. Igitur memoratus antistes litterarum tenore perstructus, universas dioceses sive castella, scriptis propriis vehementer admonuit, ut triduo jejunio, quod litteræ viri Dei signaverant, exitio venturæ cladis occurrerent. Quibus jussa complentibus, terminato jejunio ecce Alamannorum copiosissima multitudo feraciter cuncta vastavit, castella vero nullum sensere periculum, quæ lorica fidelis jejunii et laudanda cordis humilitatis: Abi sane quo vis gentium, inquit, nam si diutius hic manseris, inedia omnibus nobis, quemadmodum munitaris, pereundum est.

¹ Aventinus, Hundius alii, quo Juvavia legunt, quæ nunc Salisburgum. Ms. Belf. Lubianum. Rad., Topia.

² Ms. Belf., Viginti.

³ Belf. Quintarium.

⁴ Belf., Maximianum. Lazius et Aventinus, sine tabulis et testibus, episcopum faciunt. Raderus tamen in Bavariæ sanctæ, Sanctum et Martyrem vocat.

⁵ Lazius hanc irruptionem tribuit Alemanni, Aventinus Herulis, Alemannis, aliisque Germanorum nationibus. Meminit Paulus Diaconus. l. 4, c. 20. Ho-

tas adversus hostium ferociam fidenter armaverat.

CAPUT VIII.

Periclitantibus, ægris, egenis subvenit.

34. Post hæc leprosus quidam Meliolanensis territorii ad sanctum Severinum, fama ejus invitante, perrexit: hunc sanitarum remedia implorantem suppliciter, monachis suis indito jejunio commendavit, qui continuo Dei gratia mundatus est. Cumque recepta sanitate redire suaderetur ad patriam suam, prostravit se pedibus sancti viri, petens ne ulterius ad sua redire cogeretur, cupiens scilicet ut lepram quoque peccatorum, sicut carnis, effugeret, vitamque in eodem loco sine laudabili terminaret. Cujus animum religiosum vir Dei vehementer admirans, paucis monachis paterna jussione præcepit, frequentatis cum eo jejuniis in oratione continua permanere, ut Dominus ei quæ essent opportuna concederet. Tantis itaque remediis præmunitus, intra duorum mensium spatium vitæ mortalis est compedibus absolutus.

35. Eodem tempore mansores oppidi Quintanensis, creberrimis Alamannorum incursum defessi, sedes proprias relinquentes, in Batavis oppidum migraverunt. Sed non latuit eosdem barbaros confugium prædictorum; qua causa plus inflammati sunt, credentes duorum populorum uno impetu prædarentur. Sed beatus Severinus orationi fortius incubans, Romanos exemplis salutaribus multipliciter hortabatur, prænuntians hostes quidem præsentis Dei auxilio superandos; sed post victoriam eos qui contemnerent ejus monita perituros. Igitur Romani omnes sancti viri prædicatione firmati, spe promissæ victoriæ adversus Alamannos instruxerunt aciem non tam materialibus armis, quam sancti viri orationibus præmuniti. Qua congressione victis ac fugientibus Alamannis, vir Dei ita victores alloquitur: Filii, ne vestris viribus palmam præsentis certaminis imputetis, scientes vos Dei nunc præsidio liberatos, ut hinc parvo intervallo temporis, quasi quibusdam concessis induciis, discedatis. Mecum itaque ad oppidum Lauriacum congregati descendite. Hæc homo Dei plenus pietate commonuit. Sed Batavis genitale solum relinquere dubitantibus, sic adjecit: Quævis et illud oppidum quo pergamus, ingruente barbarie sit quanto citius relinquendum, hinc tamen nunc pariter discedamus. Tælia commonentem secuti sunt plurimi; quidam reperti sunt contumaces nec defuit contemptoribus gladius dulci Herulorum regis, et cap. 9, inter populos Odoacri parentes recenset Herulos. Braunerus hæc Juvaviæ direptionem ipsi Odoacri ascribit.

⁶ Addit Aventinus: Amplius quinquaginta quinquæ cum ipso Symmistas contrucidant, e rupiumque cavernis, quo fugerant, sicut adhuc monstratur, precipites agunt. Hæc esse referuntur in æde D. Amardi, quæ nunc est D. Margaritæ. Agit de his quoque Buschius in Patavia, atque cavernas illas etiam nunc Salisburgi apud Sanctum Petrum ostendi. Consensit Braunerus, ut supra diximus.

⁷ Item infra Maximus appellatur.

inimici. Quicumque enim ibidem contra hominis Dei interdictum manserunt ¹ Thuringis irruentibus in eadem hebdomade, alii quidem trucidati, alii in captivitatem deducti, pœnas dedere contemptis.

36. Igitur post excidium oppidorum in superiore parte Danubii, omnem populum in Lauriacum oppidum transmigrantem, qui sancti Severini montis parnerant, assiduis hortationibus præstruebat, ne in sua virtute considerent, sed orationibus et jeuniis atque elemosynis insistentes armis potius spiritualibus munirentur. Præterea vir Dei quadam die cunctos pauperes in una basilica statuit congregari, oleum prout posebat ratio largiturus; quam speciem in illis locis difficillimam negotiatorum tantum deferebat advectio. Igitur tanquam benedictionis accipiendæ gratia major egenorum turba confluit; pretiosum quippe ibidem hujus liquoris alimentum auxilium turbam, numerumque poscentium. Tunc beatus oratione completa signoque crucis expresso, solum sibi Scripturæ sanctæ sermonem cunctis auditibus exprimens ait: Sit nomen Domini benedictum. Tunc cœpit oleum propria manu ministris implere portantibus. Imitatus servus fidelis Dominum suum, qui non ministrari venerat, sed potius ministrare, sequensque vestigia Salvatoris, gaudebat augeri materiam, quam officio dexteræ sinistra nesciente fundebat. Completis itaque vasculis pauperum, nihil minuebatur in manibus ministrantium. Tantum igitur Dei beneficium dum circumstantes tacite mirarentur, unus eorum cui nomen erat ² Biennius, magno timore perterritus, exclamavit dicens: Domine mi, crescit hic cacabus olei et in modum fontis exundat. Sic liquor ille gratissimus, prodita virtute, subtractus est. Cui statim Christi famulus exclamans ait: Quid fecisti, frater? Obstruxisti commoda plurimorum; ignoscat tibi Dominus Jesus Christus. Sic aliquando mulier vidua debitis onerata, Elisæi prophetæ jussis instruitur, ex olei stilla quam habebat vasa replere quam plurima. Quod cum fecisset, et adhuc vasa filius deposceret, ubi audivit numerum defecisse vasorum, mox s'elit oleum.

37. Per idem tempus Maximus Noricensis, cujus locum superius mentionem, fidei calore succensus, media hyeme, qua regionis illius itinera gelu torpente clauduntur, ad beatum Severinum audaci temeritate, vel magis, ut postea claruit, intrepida devotione venire contendit; conductis plurimis comitibus, qui collo suo vestes captivis et pauperibus refuturas quas Noricorum religiosa collatio congregaverat, bajularent; itaque proventi ³ ad summa Alpium cacumina pervenerunt, ubi per totam noctem nix tanta confluit, ut eos magnæ aëboris protectione vallatos, velut ingens fovea demersos includeret. Et cum de vita sua penitus desperarent, vidit ductor comitum per soporem in effigie virum Dei stantem

¹ Velserus, *Turcilingis* mavult, qui haud inde procul colebant, Odoacri parentes.

² Ms. Belf. *sapientissimus*.

³ Hinc sane patet *Paulinum*, hujus *Maximi*, sive *Maximini*, qui num. 35 dicitur, episcopum, non fuisse

ac dicentem sibi: Nolite timere, pergite quo cœpistis. Hac vero revelatione protinus animati, cum cœpissent etiam fide magis quam gressibus proficisci, subito divino nutu ingentis formæ ursus e latere veniens viam monstraturus apparuit, qui se tempore hyemis speluncis abditare consuevit, et mox cupitum reserat iter; et per ducenta fere millia non ad sinistram devians, non ad dexteram, viam demonstravit optabilem. Tanta enim eos intercapedine præcedebat, quanta regente ⁴ vestigio semitam præpararet. Itaque progrediens bestia per eremi vastitatem, viros qui egenis deferebant solatia non reliquit, sed usque ad habitacula hominum quæ potuit humanitate perduxit, et mox in unam partem officio divertit expleto: ostendens tanto ducatus officio, quid homines hominibus præstare debeant, quantumque charitatis impendere, cum desperantibus iter bestia sæva monstraverit. Igitur cum servo Dei nuntiarentur qui venerant, ait: Sit nomen Domini benedictum. Ingrediantur quibus viam qua venirent ursus aperuit. Quo audito illi stupore repleti, mirabantur enim virum Dei referre id quod in absentia provenerat.

CAPUT IX.

Multis contra hostes præsidio est; barbaris venerabilis.

38. Cives item oppidi Lauriaci et superiorum transfugæ castellorum ad suspecta loca exploratoribus destinatis, hostes quantum poterant humana sollicitudine præcavebant. Quos servus Dei divinitatis instinctu communitus, præsaga mente præstruxit, ut omnem paupertatis sue sufficientiam intra muros concluderent, quatenus inimicorum feralis incursio, nihil humanitatis inveniens, statim fame compulsam immania crudelitatis cœpta desereret. Hæc per triduum contestatus, advesperascente jam die, Valentem nomine monachum mittens ad sanctum Constantinum ejusdem loco pontificem et ad cæteros commanentes: Hac, inquit, nocte dispositis per muros ex more vigilis districtius excubate, supervenientis hostis caventes insidias. At illi nihil adversi per exploratores sentire se penitus affirmabant. Sed Christi præco præmonere non desinens, dubitantibus voce magna clamabat, eadem nocte eos asserens capiendos, nisi imperiis fideliter obedirent, sæpius repetens: Me, inquit, lapidate, si mentitus fuero. Itaque tandem aliquando muris invigilare compulsi, expleta con-ueti operis in noctis principio psalmodia, cum celeberrimo cœpissent vigiliare concursu, acervus feni cominus positus, ex facula bajuli nolentis accensus, lumen non incendium reddidit civitati. Qua occasione vociferantibus cunctis, hostes sylvarum occultatione morantes, subito splendore clamoreque perterriti, putantes se præcognitos, quieverunt ac mane facto circumdantes civitatem et ubique accurrentes, cum nihil victualium reperissent, diripuere animalium reginoburgensem; nec *Tiburniam* esse *Reginoburgum*.

⁴ Belf., *recenti*.

⁵ Ms. Belf., *quadriduum*.

gregem ejusdam hominis, qui servo Dei prædicente contumax sua tutari contempserat, et recesserunt. Illis autem abeuntibus cives portis egressi, haud procul a muris scalas jacentes inveniunt, quas ad urbis excidium præparatas barbari vigilantium clamore turbati in nocte jactaverant. Quapropter memorati cives veniam a Christi famulo precabantur humiliter, confitentes corda sua lapidibus esse duriora, qui rebus præsentibus agnoverunt in sancto viro gratiam viguisse propheticam, atque in uno impetu isset plebs inobediens universa captiva, nisi eam liberam viri Dei consueta conservasset oratio, Jacobo apostolo protestante, Multum, inquit, valet deprecatio justis assidua.

39. Feletheus Rugorum rex, qui et Fava, audiens conactorum reliquias oppidorum, quæ barbaricos evaserant gladios, Lauriacum se per Dei famulum contulisse, assumpto veniebat exercitu, cogitans repente detentos abducere, et in oppidis sibi tributariis atque vicinis (ex quibus unum erat ¹ Favania) quæ a Rugis tantummodo dirimebantur Danubio, collocare. Quamobrem graviter universi turbati, sanctum Severinum adiere suppliciter, ut in occursum regis egrediens, ejus animum mitigaret. Cui tota nocte festinans, in vicinissimo ab urbe milliario matutinus occurrit. Rex ergo adventum ejus protinus expavescens, testabatur illi se fatigatione plurimum prægravatum, causam repentinae cursionalis inquiri. Cui servus Dei, Pax tibi, inquit, optime rex: Christi legatus advenio, sublevis veniam precaturus. Recole gratiam, divina beneficia recordare, quibus pater tuus se frequenter sentit adjutum. Nam cunctis regni sui temporibus nihil me inconsulto gerere præsumebat. Qui monitis non resistens salutaribus, crebris prosperitatibus recognovit, quanti valeret obedientis animus, quantumque triumphatoribus prosit suis non timere victoriis. Et rex inquit: Hunc populum pro quo benevolus preator accedis, non patiar Alamannorum aut ² Thuringorum iniquorum sæva depredatione vastari, vel gladio trucidari, aut in servitium redigi, cum sint nobis oppida et castralla in quibus debeant ordinari. Cui servus Christi constanter ita respondit: Nunquid arcu tuo et gladio homines isti a prædonum vastatione creberrimè sunt erepti, et non potius Dei munere, ut tibi paulisper obsequi valeant reservati? Nunc ergo, rex optime, consilium meum ne respuas, fidei meæ hos committe subjectos, ne tanti exercitus compulsione vastentur potius quam migrentur. Confido enim in Domino meo, quod ipse qui me fecit horum calamitatibus interesse, in duceudis eis idoneum faciet promissorum. Illis auditis, rex modestis allegationibus mitigatus, cum suo remeavit exercitu. Igitur Romani quos in sua sanctus Severinus fide susceperat, disce-

¹ Non tamen hinc sequitur quod scripsit Lazius regiam isthic fuisse Rugorum, qui adhuc trans Danubium habitabant, sed Norici oppida aliqua vel habebant tributaria, vel ea pacto stipendio tuebantur contra alios barbaros.

Ad dentes de Lauriaco pacificis dispositionibus, benevola cum Rugis societate vixerunt. Ipse vero Favianis degens in antiquo suo monasterio, nec admonere populos, nec prædicere futura cessabat, asserens universos in Romani soli provinciam absque ullo libertatis migraturos incommodo.

40. Hisdem temporibus Odobagar rex sancto Severino familiares litteras dirigens, si qua speranda duceret, dabat suppliciter optionem, memor illius præsentis quo eum expresserat quondam regnaturum. Tantis itaque sanctus alloquiis invitatus, Ambrosium quemdam exsulantem rogat absolvi. Cujus Odobagar gratulabundus paruit imperatis. Quodam etiam tempore dum memoratum regem multi nobiles coram sancto viro humana, ut fieri solet, adulatione laudarent, interrogat quem regem tantis præconiis prætulissent? Respondentibus Odobagarum regem, Odobagar, inquit, integer inter tredecim et quatuordecim annos, videlicet integros regnabit; finem vero regni ejus significans; ³ et his dictis adiecit, citius illos quod ipse prædixerat probaturos.

CAPUT X.

Ægritudines curat, pericula prædicat et depellit.

41. Ab oppidaneis Comagenensibus, apud quos primum quondam innotuerat beatus Severinus, suppliciter rogatus advenit. Cujus comperta præsentia, unus ex optimatibus Felethei regis filium suum adolescentem diuturno languore vexatum, cui jam parabat exsequias, transjecto Danubio, pedibus ejus projecit, et lacrymans: Credo, inquit, homo Dei, te filio meo velocem impetrare divinitus posse sanitatem. Tunc data oratione, qui semivivus allatus fuerat, statim patre mirante surrexit, et perfecta protinus revertitur sanitate.

42. Elephantiosus quidam, ⁴ Telo nomine, de longinquis regionibus sancti Severini invitatus virtutibus venit, regans ejus orationibus mundari. Accepto itaque ex more præcepto, jubetur Deum totius gratiæ largitorem sine cessatione lacrymabiliter exorare. Quid plura? Precibus beati viri idem leprosus divina opitulatione mundatus, dum commutat mores in melius, mutare meruit et colorem, Regis æterni magnalia tam suis quam plurimorum vocibus longe lateque denuntians.

43. ⁵ Bonosus quoque monachus beati Severini, barbarus genere, qui responsis ejus inhærebat, oculorum imbecillitate plurimum prægravatus, medicam sibi præstari ejus oratione poscebat, ægre ferens adventitios et externos salutaris gratiæ sentire præsidia, sibi que nullam remediorum opem aliquatenus exhiberi. Cui servus Dei: Non tibi, inquit, expedit, fili, corporeis luminibus aciem habere perspicuam, et exterioris oculi clarum præferre conspectum:

² Velserus mavult *Turcilingorum*.

³ Hic aliquid deesse suspicatur Velserus.

⁴ Sur., *Thegio*.

⁵ Sur., *Bonos. Pet. de Natal., Bonus*.

ora magis ut obtutus vegetetur interior. Talibus ergo monitis informatus, dedit operam corde magis videre quam corpore, meruitque absque ullo fastidio mirabiliter in orationis perfici jugitate continuus, et per quadraginta fere annos in monasterii excubiis perseverans, eodem quo conversus est fidei calore transivit ad Dominum.

44. In loco Boitro superius memorato quosdam tres monachos sui monasterii doctor humilis superbiae foeditate respersos, dum pro suis singulos excessibus increpatos, durare in pernicie comprobasset, oravit ut eos Dominus in adoptionem recipiens filiorum, paterno dignaretur flagello corripere. Prius ergo quam orationem effusis lacrymis terminaret, uno momento iidem monachi daemone corripiente vexati, contumaciam suam pectorisque fastum, ac superbiam cordis, miserabilibus vocibus fatebantur. Absit ut cuiquam hoc crudele videatur aut noxium, quia traditi sunt hujusmodi Satanæ in interitum carnis, sicut beatus docet Apostolus, ut spiritus salvus sit in die Domini nostri Jesu Christi; cum beatus Ambrosius Mediolanensis episcopus servum Stiliconis auctorem falsarum epistolarum deprehensum, dixerit oportere tradi Satanæ, ne talia in posterum auderet admittere; quem eodem momento, cum adhuc sermo esset in ore sacerdotis, spiritus immundus arreptum cœpit discernere. Severus quoque Sulpitius refert ex relatione Posthumiani, virum quemdam magnis virtutibus signisque mirabilem, ad expellendam de corde suo jactantiæ vanitatem quam incurrerat, exorasse ut permissa in se mensibus quinque diaboli potestate, similis his fieret quos ipse curaverat. Idem post pauca: Itaque correptus a daemone, tentus in vinculis; omnia quæ energumeni ferre solent perpressus, quinto demum mense curatus est, non tantum a daemone, sed, quod illi erat utilius atque optatius, ab elationis vanitate. Prædictos itaque monachos vir Dei delegatos fratribus per dies quadraginta arduis abstinentiæ remediis mancipavit. Quibus expletis, data super eos oratione, a potestate daemonis eruit, nec solum corporis sanitatem, sed et menti impertit. Quo facto sancto viro reverentiæ terror accrevit, et cæteros major disciplinæ metus obtinuit.

45. Marcianum monachum, qui postea presbyter ante nos monasterio præfuit, ad Noricum cum Renato fratre direxerat. Et cum dies tertius laboretur, ait fratribus: Orate, charissimi, quia gravis hac hora Marcianum tribulatio comprimit et Renatum, de qua tamen citius Christi liberabuntur auxilio. Tunc monachi, quæ ab eo dicta sunt protinus annotantes, illis post menses plurimos redeuntibus, diem horamque periculi qua barbaros evaserant indicantibus, sicut signaverant approbaverunt.

46. Item beatus Severinus monacho, Urso

¹ Sur., Barotro. Belf., Bolotto, mendose.

² Refert id Paulinus in Vita sancti Ambrosii, 7 Decemb.

³ Dialogo 1, cap. 5, referturque lib. IV de Vitis

A nomine, repente præcepit 40 dierum districtiore jejunio, venturæ calamitati abstinentia ciborum et lamentis occurrere, dicens: Imminet tibi corporale periculum, quod Dei præsidio parvi panis et aquæ remediis expiabis. Quadragesimo itaque die mortifera papula in brachio jejunantis apparuit, quam mox ad ipsum ingressus suppliciter demonstravit. Cui sanctus Dei famulus: Noli metuere prænuntiatum tibi ante dies quadraginta discrimen, statimque propria manu signo crucis obducto, mirantibus qui aderant, papula lethalis evanuit. Ille unum de domesticis sanitatibus narrasse sufficiat, prolixi operis fastidium declinando. Nam sæpius suorum ægri-tudines monachorum Christo sibi reveiante prænuntians, iisdem quibus prævidebat numeribus et sa-

B nabat.

47. A discipulorum suorum quoque cellula spiritualis doctor non longius habitabat, in orationibus et abstinentia jugiter perseverans, cum quibus tamen matutinas orationes et propriam noctis principio psalmodiam solemniter adimplebat; reliqua vero orationum tempora in parvo complebat oratorio, quo manebat. In quibus sæpe cælestibus informabatur oraculis; multa futura per Dei gratiam prædicabat, multorum etiam occulta cognoscens, ut opus erat proferebat in medium, et singulis remedia, prout poscebat modus ægri-tudinis, providebat. Stratus ejus unum erat in oratorii pavimento cilicium, omni tempore ipso quo vestiebatur amictu, etiam dum quiesceret, utebatur. Nunquam ante solis occasum nisi certa solvit festivitate jejuniæ. Quadragesimæ vero temporibus una per hebdomadam refectione contentus, æquali vultus hilaritate fulgebat. Aliena quasi propria errata desens, quibus poterat præsidis temperabat.

CAPUT XI.

Mortem suam prædicat, suos ac reges monitis instruit, obit.

48. Deinde post multos agones et diuturna certamina, cum se beatus Severinus de hoc sæculo transitorium Domino revelante sensisset, memoratum Rugorum regem Favam cum uxore ejus crudelissima, nomine Gisa, ad se venire commonuit. Quem cum salutaribus exhortatus esset affatus, ita ut cum sibi subjectis ageret, quo se jugiter cogitaret pro statu regni sui rationem Domino redditurum, aliisque verbis intrepide monuisset, protenta manu regis pectus ostendens, reginam interrogationibus arguebat his: Hanc, inquit, animam, Gisa, an aurum argentumque plus diligis? Cumque illa maritum se diceret cunctis opibus anteferre, vir Dei sapienter: Ergo, inquit, desine innocentes opprimere, ne illorum afflictio vestram magis dissipet potestatem: etenim tu sæpe mansuetudinem regis convellis. At illa: Cur, inquit, nos sic accipis, serve Dei? Cui ipse: Contestor, ait, vos ego humilis jam profecturus ad Dominum, ut ab iniquis actibus temperantes, piis mores honeste operibus. Hucusque regnum vestrum auctore Domino, prosperatum est, jam ex hoc vos videritis. His monitis rex cum conjugate sufficienter instructi, valedicentes ei profecti sunt.

49. Tunc sanctus non desinebat de suæ migrationis vicinia suos alloqui dulcedine charitatis, quod quidem facere nec ante cessaverat. Scitote, inquit, fratres, sicut filios Israel constat ereptos esse de terra Ægypti, ita cunctum populum terræ hujus oportet ab injusta

PP., cap. 5.

⁴ Staibanus scribit eum reginæ manum prehendisse, perperam, ut patet.

barbarorum dominatione liberari. Etenim omnes cum suis facultatibus de his oppidis emigrantes, ad Romanam provinciam absque ulla sui captivitate perveniunt. Sed mementote præcepti sancti Joseph patriarchæ, cuius ego vos indignus et infimus attestatio convenio: *Visitatione visitabit vos Dominus, et tolletis ossa mea hinc vobiscum*, quod non mihi, sed vobis est profuturum. Hæc quippe loca nunc frequentata cultoribus, in tam vastissimam solitudinem rediguntur, ut hostes æstimantes auri se copiam reperturos, etiam mortuorum sepulturas effodiant. Cujus vaticinii veritatem eventus rerum præsentium comprobavit. Levare ergo suum corpusculum Pater sanctissimæ probitatis providis argumentis præcepit, ut dum generalis populi transmigratio provenisset, indivisa fratrum, quos acquisierat, congregatio proficiscens, obtentu memoriæ ejus in uno sanctæ societatis vinculo permaneret.

50. Diem etiam quo transiturus esset idem beatus Severinus e corpore ante duos et amplius annos hæc significatione monstravit. Epiphaniarum die, cum sanctus se Lucillus presbyter abbatis sui sancti Valentini, Rhætiarum quondam episcopi, diem depositionis annua solemnitate in crastinum celebraturum sollicitus intimasset, idem famulus Dei ita respondit: Si beatus Valentinus hæc tibi celebranda solemnia delegavit, ego quoque tibi in eodem die vigiliarum mearum studia observanda, migraturus e corpore, derelinquo. In his sermonibus tremefactus, cum se magis, utpote homo decrepitu, enixius commendaret, quasi primitus transiturus, adjecit: Hoc erit, sancte presbyter, quod audisti, nec enim Domini constitutum humana voluntate præteriet.

51. Præterea cum Fridericus a fratre suo Rugorum rege Fava ex paucis quæ super ripam Danubii permanserant, oppidis unum acciperet Favianus, juxta quod sanctus Severinus, ut retuli, commanebat, et ad eum idem Fridericus ex more saluatoris accederet; cepit ei miles Christi iter suum enixius indicare, sub contestatione hæc proloquens: Noveris me, inquit, quantocius ad Dominum profecturum, et ideo communitus præcaveto, ne me discedente aliquid horum quæ mihi commissa sunt attingere pertentes, et substantiam pauperum captivorumque contingas, indignationem Dei, quod absit, tali temeritate sensurus. Sed Fridericus insperata comminatione percussus: Cur, inquit, hæc contestatione confundimur, cum non optemus tantis orbari præsidis et sanctæ largitioni tuæ, quæ omnibus nota est, conferre aliquid nos deceat, non auferre, quatenus sollicita, sicut et pater noster Flaccitheus, tua merear oratione muniri, qui experimento didicit sanctitatis tuæ meritis se fuisse semper adjutum? Et ille: Quilibet, inquit, occasione meam cellulam volueris lædere, et hic statim probabis, et in futuro solves, quam non opto, vindictam. Tunc Fridericus promittens se Christi famuli monita servaturum, remeavit ad propria. Doctor vero dulcissimus non cessabat suos alloqui per momenta discipulos, dicens: Confido de gratia Christi mei Jesu, quia vobis in opere suo durantibus, et meæ memoriæ pacata societate conjunctis, æternæ vite bona tribuet, nec solatia præsentium denegabit.

52. Nonis itaque Januariis cepit tenuiter lateris dolore pulsari, quo durante per triduum, medio noctis tempore fratres adesse præcepit, quos de corpore suo commoneans et paterna informatione corroborans, instanter ac mirabiliter talia prosecutus, aiebat: Filii in Christo charissimi, scitis quod beatus Jacob conditione mortis instante filios suos adesse præcipiens, prophetica benedictionis affectibus singulos quosque remunerans, mysteriorum arcana prodidit futurorum. Nos vero infirmi ac tepidi tantæque impares pietatis, hæc prærogativam nostris usurpare viribus non audent; unum tamen quod

¹ De eo egimus 7 Januarii.

A humilitati congruit non tacebo, mittens vos ad exempla majorum, quorum influentes exitum conversationis, imitami fidem; Abraham namque vocatus a Domino, fide obedivit ut exiret in locum quem accepturus erat in possessionem, et exiit nesciens quo venturus esset. Hujus igitur beati patriarchæ imitami fidem, imitami sanctitatem; terrenam despiciite patriam, cælestem semper inquirete. Confido autem in Domino, quod mihi de vobis æterna lucra proveniant. Video enim vos gaudium meum fervore spiritus ampliasse, amare justitiam, fraternæ charitatis vincula diligere, castitati operam dare, humilitatis regulam custodire; hæc, quantum ad hominis spectat intuitum, laudo confidenter et approbo. Sed orate ut quæ humanis aspectibus digna sunt, æternæ discretionis examine firmentur, quia non sicut videt homo, vi et Deus. Ille siquidem, sicut divinus sermo denuntiat, *omnia corda scrutatur et omnium mentium cogitationes antevernit*. Assiduis ergo precibus hoc orate, ut oculos cordis vestri Dominus illuminet, eosque, sicut oravit beatus Eliseus, aperiat, quo possitis agnoscere quanta nos circumstant adjumenta sanctorum, quanta fidelibus auxilia præparentur, Deus enim noster supplicibus appropinquat. Non desit militantibus jugis oratio; non pigeat agere penitentiam, quos non puduit facinus perpetrare; non pigeat lugere peccantes; si quomodo offensa divini iudicii lacrymarum vestrarum inundatione placetur, quia spiritum contribulatum suum est dignatus vocare sacrificium. Simus igitur corde humiles, mente tranquilli, delicta omnia præcaventis, ac divinorum semper memores mandatorum, scientes non prodesse nobis cum humilitate vestis nomen monachi, vocabulum religionis, speciem pietatis, si circa mandatorum observantiam degeneres inveniamur et reprobi. Mores igitur, filii charissimi, proposito suscepto consentiant: grande nefas est peccata sectari hominem sæcularem; quanto magis monachos, qui blandimenta sæculi quasi atrocem bestiam fugientes, Christum cunctis affectibus prætulere, quorum incessus et habitus virtutis creditur esse documentum? Sed quid vos ultra demoror, filii charissimi, longi sermonis affectu? Superest ut beati Apostoli ultima oratione vos persequare, ita dicentis: *Et nunc commendo vos Deo et verbo gratiæ ejus, qui potens est conservare vos et dare hereditatem in sanctificationibus. Ipsi gloria et imperium in sæcula sæculorum, Amen*.

53. Post hujusmodi igitur ædificationis alloquium, cunctos per ordinem ad osculum suum jussit accedere, et sacramento communionis accepto fieri se penitus prohibet, totumque corpus signo crucis extenta manu consignans, ut psallerent imperavit. Quibus mœroris effusione cunctantibus, ipse psalmum protulit ad canendum: *Laudate Dominum in sanctis ejus, omnis spiritus laudet Dominum*. Sexis itaque Janu. Idibus, nobis vix præfietu respondentibus, in hoc versiculo quievit in Domino. Quo sepulto, credentes omnimodo seniores nostri quæ de transmigracione prædixerat, sicut et multa alia, infecta præterire non posse, locellum ligneum paraverunt, ut cum prænuntiata populi transmigratio provenisset, prædictoris imperata complerent.

CAPUT XII.

In Italiam sancti Severini corpus transfertur.

54. Fridericus vero, beati Severini morte comperta, pauper et impius, barbara cupiditate semper immanior, vestes pauperibus deputatas et alia nonnulla credidit auferenda. Cui sceleri sacrilegium copulans, calicem argenteum cæteraque altaris ministeria præcepit auferenda. Quæ cum imposita essent sacris altaribus, nec auferret directus villicus ad tale facinus suas manus extendere, quendam militem

² Ms. Belf., *Federicus. Vels., Friderichus*

¹ Avicianum nomine compulsi diripere memorata. Qui quamvis invitus præcepta perficiens, mox tamen incessabiliter vexatus omnium membrorum tremore, daemone quoque corripitur. Is ergo velociter consilio meliore correxit errata. Suscepto namque professionis sanctæ proposito, in insulæ solitudine armis celestibus mancipatus, militiæ commutavit officium. Fridericus autem, immemor contestationis et præ sagii sancti viri, abrais omnibus monasterii rebus, parietes tantum, quos Danubio non potuit transferre, dimisit. Sed mox in eum ultio denuntiata pervenit; nam intra mensis spatium a Friderico fratris filio interfectus prædam pariter amisit et vitam. Quapropter rex Otachar ² Rugis intulit bellum, quibus etiam devictis et Friderico fugato, patre quoque Fava capto, eum ad Italiam cum noxia conjuge supra memorata, videlicet Gisa, transmigravit.

^{55.} Post audens idem Odachar Fridericum ad propria revertisse, statim fratrem suum misit cum multis exercitibus ³ Anulphum, ante quem de quo fugiens Fridericus, ad ⁴ Theodorico regem, qui tunc apud ⁵ Novam civitatem provinciæ Mæsiæ morabatur, profectus est. Anulphus vero præcepto fratris admonitus, universos jussit ad Italiam niigrare Romanos. Tunc omnes incolæ tanquam de domo servitutis Ægyptiæ, ita de quotidiana barbarie frequentissimæ deprædationis educti, sancti Severini oracula cognoverunt. Cujus præcepti non immemor venerabilis noster presbyter Lucillus, dum universi per Comitum ⁶ Pierium compellerentur exire, præmissa cum monachis vespere paucissima, sepultura locum imperat aperiri. Quo patefacto, tantæ nos suavitatis fragrantia omnes circumstantes accepit, ut præ nimio gaudio et admiratione prosterneremur in terram. Deinde humaniter æstimantes ossa funeris invenire disjuncta (nam annus ⁷ sextus depositionis ejus effluxerat), integram corporis compagem reperimus. Quo miraculo immensas gratias retulimus omnium conditori, quia cadaver sancti, in quo nulla aromata fuerant, nulla manus accesserat condientis, cum barba pariter et capillis usque ad illud tempus permansisset illæsum. Linteaminibus igitur immutatis, in loculo multo jam tempore ante præparato funus includitur, carpentum trahentibus equis mox evehitur, cunctis nobiscum provincialibus idem iter agentibus, qui oppidis super ripam Danubii relictis, per diversas Italiæ regiones varias suæ permigrationis sortiti sunt sedes. Sancti itaque corpusculum ad castellum nomine ⁸ Montem Feletem multis emensis regionibus apportatum est.

^{56.} Per idem tempus multis variis occupati languoribus et nonnulli a spiritibus immundis oppressi, medelam divinæ gratiæ sine ulla mora senserunt. Tunc et mutus quidam ad id castellum suorum mise-

¹ Sur., Avicianum.

² Id factum an. 487, Boetio consule. Ex iis porro quæ hic narrantur refellitur Irenicus, qui lib. v. Exeg. Germ., c. 14, Feletheum ait sine liberis defunctum. D Gise regnum reliquisse; hanc Subæ nuptam Hunulphum peperisse et Odoacrem Italiæ regem.

³ Sur., Brauner. Sigon., Onulfum. Aventin., Anulfum. Staib., Mulfum.

⁴ Hic paulo post, anno nimirum 489, Italiam invasit atque Odoacrem aliquot præliis vicit.

⁵ Al., Novas. Staib., Nonus, mendose. Notitia Imperii plures Novas vel ad Noras habet. Hæc ad Danubium sita in Mæsia inferiore. Credita erat Theodorico tum Mæsiæ inferioris et Daciæ Ripensis pars.

⁶ Sur. et Staib., Pigerium. Militaris hic fuisse comes videtur, non, ut vult Aventinus, Vindeliciæ et Noricis præses.

⁷ Migratio hæc contigit post captum an. 487 Feletheum ante motum an. 489 a Theodorico bellum, ergo 487, vel potius 483. Unde colligi potest sanctum Severinum an. 482 sexennio nimirum ante eum mortuum, non 494, ut scripsit Hurdus. Tum quoque sanctum Antonium de quo 28 Decemb. agetur, ex

A ratione perductus est, qui dum in oratorio, quo sancti viri corpusculum super carrum positum a luce permanebat, alacer pervenisset, ac sub eo clauso oris sui ostio in cordis cubiculo supplicaret, illico lingua ejus in orationem resoluta laudem dixit Altissimo. Cumque reversus ad hospitium, quo suscipi consueverat, interrogatus fuisset ex more, nullo signo pulsatus, et orasse se et laudem Deo obtulisse, clara voce respondit. Quo loquente pavefacti qui eum noverant, ad oratorium cum clamore currentes, sancto Lucillo presbytero simulque nobis qui cum illo eramus ignorantibus quid evenerat indicaverunt. Tunc omnes exultantes in gaudio, divinæ clementiæ gratiarum retulimus actiones.

^{57.} Igitur illustris femina ⁹ Barbara beatum Severinum, quem fama vel litteris cum suo quondam jugali optime noverat, religiosa devotione venerata est. Quæ cum post obitum ejus audiens corpusculum Sancti in Italiam multo labore perductum et usque ad illud tempus terræ nullatenus commendatum, venerabilem presbyterum nostrum ¹⁰ Marcianum, sed et cunctam congregationem litteris frequentibus invitavit. Tunc sancti Gelasii sedis Rom. pontif. auctoritate et Neapolitano populo exsequiis reverentibus occurrente, in castello ¹¹ Lucullano per manus sancti Victoris episcopi, mausoleo, quod prædicta femina condidit ¹² ex parte collocatum est.

^{58.} Qua cæbriate multi languoribus diversis afflicti, quos recensere longum est, receperunt protinus sanitatem. Inter quos quædam venerabilis ancilla Dei, Processa nomine, civis Neapolitana, cum gravissimum ægritudinis pateretur incommodum, sancti funeris provocata virtutibus, in itinere propeanter occurrit, ingressa sub vehiculum quo corpus venerabile portabatur, statim caruit omnium languore membrorum.

^{59.} Tunc et ¹³ Laodicius quidam cæcus, inopinato pællentis populi clamore percussus, sollicite suos quid esset interrogat? Respondentibus quod cujusdam sancti Severini corpus transiret; compunctus ad fenestram domus, in qua manebat, se duci rogat, de qua poterat a sanis eminus multitudo pællentium atque vehiculum sancti corporis contemplari. Cumque fenestræ enixius incumberet atque oraret, protinus prospicit sigillatim demonstrans omnes notas atque vicinos. Quo facto, cuncti qui audierant, gratias Deo lacrymantibus gaudiis retulerunt.

^{60.} ¹⁴ Marinus quoque primicerius ¹⁵ sanctæ Ecclesiæ Neapolitanæ, cum sanitatem post immanissimum capitis dolorem recipere non posset, caput vehiculo credens apposuit, et mox a dolore liberum sublevavit; memorque illius beneficii, semper in die depositionis ejus occurrens, devotum sacrificium Deo cum gratiarum actione reddebat. Verum multis plura

Norico in Italiam migrasse existimat Braunerus.

⁹ Haud satis liquet quod id castellum fuerit. Est in Venetorum Carnorumque finibus Feltria ad Plavium, flumen, urbs episcopalis antiqui nominis. An hoc sancti Severini corpus deportatum? An potius in Umbriam, cujus pars Monte Feltræ dicitur inter Concham et Marechiam flumina, ubi oppidum in edito colle vulgo Sanctus Leo olim Mons Feratratæ: forte Feretretus, Græcis πόρτασ γράβας, Staibanus ad Montem Seletum, Engenius ad Siletum, avectas sancti exsuvias scribunt.

¹⁰ Baron., Barbara.

¹¹ Engen., Martinum.

¹² Situm fuit hoc oppidum, sive castellum, inter Neapolim et Puteolos. Non est vero, ut suspicabatur Velserus, oppidum Picentinarum, proxime Nuceria, sancti Severini dictum Lucullanum nunc dici Castellum del Ovo scribit Cæsar Engenius.

¹³ Hæc duo verba, ex parte, aberant a Ms. Belfortii.

¹⁴ Alii, Laodicius.

¹⁵ Sur., Marianus.

¹⁶ Addunt Sur. et Belf. cantorum.

scientibus sufficientia ista de innumeris, quæ ingressu ejus gesta sunt beneficiorum virtutumque re ulisse miracula. Monasterium igitur eodem loco constructum, ad memoriam beati viri, hactenus perseverat,

A cujus meritis multi obsessi a demonibus curati sunt, et diversis obstricti languoribus receperunt ac recipiunt, operante Dei gratia, sanitate, cui est honor et gloria per infinita sæcula sæculorum, amen.

APPENDIX AD SANCTI SEVERINI VITAM

SIVE

OBSERVATIONES BASNAGII IN ILLIUS VITÆ SCRIPTOREM.

(Canis. Thesaur. monum.)

1. Noricum Batavis natum Eugypium dicit Aventinus, ea de causa a Velsero reprehensus, quod etiam in Norico aliquandiu commoratus fuerit abbas ille Lucullanus. hanc illi patriam fuisse non constat. Sed unde constabat Velsero Eugypium in Norico commoratum? an ex eo quod Severini, illius regionis, ut aiunt, Apostoli, Vitam scripserit? Multa quidem ex notissima et quotidiana majorum relatione de Severino commemoravit, sed in Norico dum ibi degeret hanc traditionem hausisse non asserit. Exagitat Trithemium, Baronium, cæterosque Velserus, eo quod binos Eugypios, alterum Italum, qui anno 511 Vitam Severini concinnavit; alterum Africanum, qui jussu Reducis vel Residucis Thesaurum sententiarum ex Augustino anno 582 excerptis, non distinxerint. Nos vero Velserus, Miræum, Bollandum, Roswidum, cæterosque qui geminos faciunt Eugypios, possumus impugnare, Baronium vindicaturi. Erroris occasionem præbuit Sigebertus Gemblacensis, qui hæc habet: « Eugypius abbas, hortatu Reducis Neapolitani episcopi, deltorans libros Augustini dedit codicem magnæ utilitatis ad Prolam virginem, et per manus Reducis episcopi obtulit Ecclesie Neapolitanæ. Fuit tempore secundi Pelagii et imperatoris Tiberii Constantii, hoc est, anno 582. Adjicit Scholia Miræus, ut facilius distinguantur Eugypii duo, Italus unus, Africanus alter.

Sed facile probari potest adversus Sigebertum, Eugypium illum non scripsisse temporibus Pelagii secundi, jussu Reducis, sed ineunte sæculo sexto, ac prout eundem esse ac Eugypium, scriptorem Vitæ Severini, qui hanc Vitam biennio post consulatum importavit, hoc est, an. 511 exaravit.

2. Primo Eugypius ille qui dicitur Africanus et a nostro diversus, dicavit Thesaurum sententiarum ex Augustino excerptum *Probæ virgini*. Id asserit ipse Sigebertus. At Proba virgo vixit ineunte sæculo sexto; et de ipsa ut parente sua jam prius defuncta loquebatur Cassiodorus. 2° Deinde vero illum Eugypii Thesaurum sapius legendum commendabat Cassiodorus, scribens circa annum 560: « Convenit, inquietat, ut presbyteri Eugypii opera necessario legere debeatis, quem nos videramus. » Viderat Cassiodorus Eugypium; jam ergo obierat cum scriberet eruditus ille Senator. Ejus Thesaurum legi volebat ab anno 560. Non ergo scriptus fuit ille Thesaurus jussu Reducis anno 582, post mortem ipsius Cassiodori. 3° Asserit ipse auctor Thesauri adversus Sigebertum se non scripsisse jussu Reducis episcopi Neapolitani, sed cum monasticam proliferetur vitam, cohortante domno suo abbate Marino vel cæteris sanctis fratribus. Sic enim habet prologus istius operis, quem non legerat Sigebertus. 4° Redux vero in eo operam suam navavit, ut Thesaurus Eugypii, longe antea ab abbate Lucullano confectus, accurate describeretur et in Ecclesia Neapolitana reponeretur, ne utique inde distrahendus, imperante Tiberio, post consulatum ejusdem Augusti anno tertio, indictione quinta decima, Longobardis Neapolitanam civita-

tem obsidentibus, ut habet clausula sive subscriptio ipsius Reducis, in codice quem exarari curavit, quemque post Labbeum vulgavit eruditissimus Mabillonius.

Scripsit igitur Thesaurum suum Eugypius ineunte sæculo sexto, dum Proba virgo in vivis esset, antequam Cassiodorus divinas ejus Lectiones concinasset. Huncque confecit eodem tempore quo noster Eugypius Vitam Severini exarabat. At qui fieri potuerit ut eodem tempore duo Eugypii cognomines fuerint abbates Lucullani? Inde igitur concludas unum eundemque esse scriptorem qui Vitam Severini vulgavit et Thesaurum ex Augustino excerptis. Sed enim Thesaurum sexaginta post annis et ulterius describi jussit Redux, ut in Ecclesia Neapolitana servaretur. Inde tamen ad se codicem illum devolutum in bibliotheca Sancti Germani, autumat Mabillonius.

3. Non Hierulorum et de eorum sedibus in Norico Historiam scripsit Eugypius, ut Lazius asseruit; sed Vitam Severini, qui Noricanas gentes ad fidem Christianam adduxerat, ex quotidiana majorum relatione composuit. Dolebat Eugypius laicum hoc opus tentare velle, ne sæculari litteratura tantum politus, tibi vitam sermone conscriberet, in quo multorum laboraret inscitia. Mœrens igitur Paschasium diaconum impulerat ut Vitam copiose ornatam transferret in litteras: ipsi que ut ferret opem quantam poterat, commemoratorium nonnullis referentium indicis illi subjecit. Sed perlecto commemoratorio Paschasius manum de tabula removit; quippe jam confectum laudavit opus. Quæ me narranda posebas, elocutus es simplicius, inquietabat Paschasius, expliciti facilius; nihil adjiciendum labori vestro studio nostro credidimus. Errant igitur qui credunt a Paschasio compositam Severini Vitam, precibus Eugypii. Ex epistola quam vulgavit Canisius patet quidem illud a Paschasio postulasse Eugypium, qui sibi his in rebus diffideret; sed ex responso ipsius Paschasii, quod legitur apud Velserus, probatur evidentissime Vitam Severini quæ nunc habetur esse lectum Eugypii.

4. Vitam Severini quod attinet, edita fuit a Velsero absque epistola ad Paschasium, eaque epistola, quamvis multum taceret ad rem, omisa fuit in novissima editione operum Velseri, quod mirandum. Eam si legisset ipse Velserus, non ita præfracte negasset Severinum fuisse Africanum, nec illud asserentes impugnasset. Sic enim Eugypius ad Paschasium: *Loquela tamen ipsius Africanum testatur hominem omnino Latinum*. Verum est ex Orientis partibus ad Noricum venisse, ut notavit Velserus. Sed ideo tamen in Oriente natus non erat. Difficultatem solvit Eugypius in epistola ad Paschasium, dum ad quamdam Orientis solitudinem fugisse, indeque profectum ad Norici Ripensis oppida venisse innuit. Cæterum quæ de Severino narravit Eugypius, saltem pleraque, habent Cuspinianus in descriptione Austriæ; Aventinus in Annalibus, et Lazius in Commentariis in Severinum.